

Redacțiunea, Administrațiunea și
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Scrie și înfroncat - nu se pri-
mesec. Ma înscripție nuse re-
trimite!

BIBLIOTECA (8 HEMEROCURSI):
Brașov, piața mare Nr. 22
Inserate mai trimite în Viena
adolfi Wisse Bauernstein & Voigt
(Otho Mars), emri Schalk, Alois
Herná L. M. Dukas, J. Oppel, J. De-
nberg în Buapeta: A. V. Gol-
berger An on Mess Eckstein He wal:
in Frankfurt: G. L. Dand; in Ham-
burg: A. Ste ner.

Prețurile inserțiilor: o seriă
garmonidă pe o săptămână 8 cr.
și 80 cr. Imbru pentru o pu-
blicitate. Publici: mai dese
după tarifa și învoială.
Reclame pe pagina III-a o
sereă 10 cr. v. a. s. 80 ani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMERŪ DE DUMINECĂ)

„Gazeta” este în fi- care și.
Abonamente pentru AUSTRO-UNG: (18)
Pe ună ană 12 fl., pe șese luni
6 fl., Pe trei luni 3 fl.
Pentru ROMÂNIA și străinătate:
Pe ună ană 40 franci, pe șese
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se prenumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la ad. colectorilor.
Abonamentele pentru BRAȘOVU:
la administrațiunea, piața mare
Nr. 22, etagiul I: pe ună ană
10 fl., pe șese luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu două în
casă: Pe ună ană 12 fl., pe
șese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Ună esemplar 5 cr. v. a. s. 15 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 153.—Anul LIII.

Brașov, Duminecă 8 (20) Iulie

1890.

Nou abonament la „GAZETA TRANSILVANIEI”.

Cu 1 Iulie 1890 stilu vechiu
s'a deschis nou abonamentu, la care in-
vităm pe toți amicii și prietenii noștri.

Prețuri abonamentului

Pentru Austro-Ungaria: pe trei luni 3 fl.,
pe șese luni 6 fl., pe ună ană 12 fl.

Pentru România și străinătate: pe trei
luni 10 franci, pe șese luni 20 franci, pe ună
ană 40 franci.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe ună 2 fl., pe
șese luni 1 fl.

Pentru România și străinătate: pe ună 8
franci., pe șese luni 4 franci.

Abonarea se poate face mai ușor și
mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou,
să binevoiescă a scrie adresa lămurită și
a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei”.

Brașov, 7 Iulie st. v.

Ne jăluim, noi Români, că
suntem năpăstuiți și nimeni nu
ne poartă grija la stăpânire. Ni-
menii nu ne întreabă de necazurile
noștre și nimeni nu se gândește
a face ceva pentru ușurarea lor,
necum se se intereseze de înain-
tarea poporului nostru.

Numai într'o privință vedem,
că ni-se dă și nouă aceeași îngri-
jire ca celorlalți cetățeni de mână
întâiu și a doua, când e vorba
adeacă ca să plătim regulat dă-
rile către stat. Ministrul de fi-
nance și organele lui nu ne
uită pe nici unii la taxarea dări-
lor și executorul de dare este
un ōspe nedorit, der cu atât
mai desu vedit și în comunele
locuite de Români.

De rëndul acesta oficiile de
dare ale statului au desfășurat
un zel atât de mare la tac-
sarea sêu măsurarea dărilor în
genere, încât contribuabilii din
tote părțile, fără deosebire de na-

ționalitate, se plângu amar, că
sunt prea peste măsură impo-
vorați, încât nu mai pot su-
porta sarcinile peste măsură de
grele. Căci nu mai au de unde.

Aceste plângeri s'au audite în
dilele din urmă mai ales în orașe,
unde contribuabilii de classa III-a,
cari au să plătescă dare pe ve-
nit: comercianții, meseriașii, in-
dustriașii ș. a au fost de rëndul
acesta forțe susu taxați de către
autoritățile financiare.

Aici în Brașov cu deosebire
taxarea exagerată a dării de classa
3-a a produs cea mai mare ne-
mulțămire. Der și în Budapesta
și celelalte orașe din Ungaria și
Transilvania s'a produs o miș-
care viuă în contra procederei or-
ganelor financiare, cari par a
fi căpătat semnalul de a urca
pe totă linia sarcinile impuse con-
tribuabililor, cari cad în cate-
goria a treia a dărilor pe venit.

Este într'adeveru un lucru
însăimântător de a pretinde deo-
dată dela contribuabilii, ca să plă-
tescă o sumă îndoită și întreită,
mai mare ca în anul trecut, când
câștigul și venitul lor
scade pe și ce merge.

Este știut, că comerțul și
industria la noi merg de câțiva
ani totu calea racului. Cum vin
der tocmai acuma autoritățile fi-
nanciare să pretindă dela contri-
buabilii îndoită și întreită mai mult?
In privința acesta dă organul ap-
ponyistă din Pesta următorul rês-
puns:

„Statului îi trebuiesc bani, tu-
nurile și puscile cu repetiția sunt
scumpe, inimiția Rusiei ne costă
o sumedeniă de bani și amiciția
Germaniei ne costă și mai mult
și pe lângă acesta mai voim să
susținem și echilibrul în buge-
tul statului, ceea ce în sine este
un lucru forțe laudabil.”

Der ore numai pentru tunuri

și puscă se fac cheltuielile orbe?
Nu se cheltuiesc milioane pe fie-
care an fără de nici un folos,
pentru a satisface numai poftelor
șovinismului național unguresc?

„Tote aceste lucruri,—continuă
fôia din Pesta,—contribue laolaltă,
ca să fiă storsă lămâia, până la
cea din urmă picătură. Cât timp
vor mai pute storce din ea pe
lângă o astfel de manipulare, este
altă întrebare.”

Cea mai mare nenorocire, mai
mare chiar ca tote calamitățile
celelalte, dice „Budap. Tagblatt”,
de care vorbim, este sistemul
celu rău de dare, care face ca
sarcina dărilor să fiă la noi așa
de rău împărțită, încât pe unii îi
doboră aproape la pământ, pe
când alții abia simt că sunt și
ei în rëndul contribuabililor;
unul plătesce prea puțin și ce-
lalaltă prea mult.

„Dările sunt la noi în ge-
nere forțe apăsătoare; der de totu
nesuportabile sunt două categorii
ale lor, adică deo parte fonciera
(darea de pământ) și de altă
parte darea pe venit. Prin cea
dintâiu în cursul anilor fură ni-
miciți forțe mulți economi, pen-
tru că câțiva ani slabi sunt de
ajuns spre a face, ca o economie
să nu mai potă suporta povara
dărilor. Starea tristă a micii
proprietăți o cauză la noi sis-
temul de dare.”

„Și totu așa stă lucrul și cu
darea pe venit. Câte întreprinderi
și negoțuri nu au fost dela in-
ceput înăbușite de sarcina dă-
rilor, ce li s'au impus, și câte
altele, cari puteau să se susțină,
nu au fost nimicite!”

Și odată constatată acest rău,
ce face guvernul spre a-l îndrepta?

La reclamațiile contribuabili-
lor din Brașov ministrul de
finance a ordonat să se sisteze

lucrările comisiunilor de măs-
surarea dării și să se revadă încă
odată listele stabilite de direc-
țiunea financiară.

Acelaș lucru se va face pôte
în câteva alte orașe, der cum ră-
mâne cu populațiunea dela sate,
care suferă și mai mult ca cea
dela orașe, cum rămâne cu bună-
starea ei economică, când a ajuns
ca să muncesă numai pentru a-și
plăti contribuția?

Nu numai sistemul de dare,
ci întregu sistemul de guvernare
trebuie să se schimbe, decă este
ca statul să nu mai fiă privit
— cum dice fôia apponyistă —
ca un moloch, al cărui scop
de căpeteniă este, de a înghiți
proprii săi copii.

Revista politică.

**Dinăuntru. Cestiunea gimnasiunii din
Beiuș** a fost dezbătută în fine și în
consistoriul plenar al diecesei ora-
dane, în ziua de 9 Iulie n. În presera
ședinței consistoriului, vro 40 de pro-
topopi și preoți s'au întrunit într'o con-
ferință, sub președința Rvd. d-nu vicar
Chiriacu Barbulu, având ca secretar pe
d-lu Vasile Leșianu. Preotul din Ceheiu,
Georgiu Sfêrle, nemu cu canonicul
Lauranu, a avut îndrăsnelă să declare
pe preoții adunați în conferință de con-
tract ai Episcopului. La această insinuare
protopopii și preoții din conferință au
rêsponsu, votând încredere și alipire
Episcopului, desarmând astfel pe in-
sinuatorul. S'a primită apoi propunerea
d-lui protopop Lazaru, ca să se oară
convocarea sinodului diecesan, în care
să se dezbătă cestiunea gimnasiunii și a
școlilor amenințate.

În 9 Iulie s'a ținut ședința con-
sistoriului, în care Episcopul Pavelu a
cetit o espunere lungă a acestei afaceri,
ale căreia fase sunt cunoscute cetitori-
lor noștri.

La cererea d-lui protopop Lazaru
d'a se conchema sinodul, Episcopul a
rêsponsu că nu e în contra sinodului,

FOILETONULŪ „GAZ. TRANS.”

Prietinul își pune capul.

— Snová. —

Doi tineri erau sorociți unul de
altul, frați de cruce, nedespărțiți în
bine, ca și în rău. Leagănu prietniei
lor a fost casa unui negător, unde
fi aședăr părinții lor lipsiți; îndemnul
străinătatea, căci ambii erau cuc pribe-
giți, și acelu imboldu firescu, care si-
lesce bară să părăsescă țeri îndepăr-
tate și pe om să tragă la semenii săi.

Dile au venit, dile au trecut dela
césul întâiei lor întâlniri și totă ziua
ce venia își aducea nouele sale legături,
și totă ziua ce trecea, vedea inimile
lor mai strinsu împreunate. Bucuria
unuia bucuria a fost și pentru celalalt,
și durerea unuia ambii o simțiau deo-
potrivă. Negătorul se bucura și elu
de această înrudire sufletescă a uceni-
cilor săi și-i purta cu deosebită blân-
deță. Nu mai erau ei ucenici de rëndu
ca ceilalți ucenici, ci erau așa dicend
prunci de suflet și ca prunci de suflet
au fost purtați....

Șese ani au sburat astfel peste

capetele lor, și ei simțiau, că césul
despărțirii le va rumpe inima. Nici nu
s'au despărțit, ci adunându-și bănișorii
cruțați, se retraseră într'unu orașel mai
mic și-și deschiseră față în față câte o
dughiană (prăvăliora) după puterile lor.
Di de di se vedea ei în acestu orașel
și di de di își deșteinau cele petrecute:
câștigul, perderea, întreprinderile și
tote ale lor. Omenii se obișnuiră atât
de multu cui, încât îi căutau înadins.
Nu odată vedeai cetățeni din a treia-
patra stradă venind să cumpere la „prie-
tin”. Omenia, sirguinta, der mai pre-
susu de tote lăuntrica lor prietnie le
făcu numele cinstit și ei nu aveau de-
cât să purcedă pe cărarea apucată, ca
să fiă fericiți.

Fericiți! Așa era să fiă, der a fost
altfel scris în cartea sorții, căci altul
a fost destinul unuia și altul alu ce-
lălaltu.

Résul moștenit cu firea noastră nu
s'a stêrpit, patimile nu dormu și nu-
mai odată decă le dăm frên, suntem
în primejdiă a fi stăpâniți de ele. Căci
o singură cadere ne trage cu mai mare
putere spre rău, decum ne trag de ce
porniri bune spre bine; precum o sin-

gură di de bolă întinsă ne sécă mai
multe puteri, decât putem câștiga în
dece altele. Care a cădută astădi odată,
mâne e în primejdiă să cadă de două-
ori, precum o pâră dată pe povârniș
în jos nu se opresce în meș de cale,
ci se rostogolesce cu o iușime mai mare,
totu mai mare. Căderea întâia este
ochiul, este veriga întâia în lanțu, după
care urmeză numărul nesfêrșit alu ce-
lorlalte căderi.

De-aici urmându firul povestirii
noștre, vom dice, că deși apă de ajuns
curgea pe mōra ambilor tineri, totuși
prietin lor de acuma nu era cea de
demult. O patimă se încuibă în inima
unuia dintre ei, patima pisme, érá acosta
și avea rădăcina în faptul, că pe când
ăsta locuia în casa închiriată, cela cum-
pără căsuța unui vecin și se mută în
casa sa. Lucru puțin în sine, der greu
în urmări, deorece nici prietin cea mai
dela inimă nu-i scutită de picurul veni-
nosu alu gelosiei și mândriei când este
vorbă de câștig. Zace în natura noastră
pécătōsă, să ne talmăcim spre pagubă
binele altuia.

„Elu are casa lui”—dice prietinu—
„eu nu am. Totă lumea scie, că cu aceeași

putere am început, și totă lumea mă
va cugeta mai pécătōs decât elu.”

Picătura a cădută la rădăcina vină
și rădăcina începe a da vlăstari.

„Trebuie să-mi cumpăr și eu o că-
suță”, urmă elu, „der unde-să bani? Ba-
nu-i armă ferecată și această armă imi lip-
sesce. Și totuși trebuie să mă țin de
el, căci imi îndulcește mușterii.”

Picătura pêturse în sânge, sângele
se corupe.

„Dunădi imi spunea, că are niscai
bani cruțați; i-oiu cere îndemăna.”

În altă di era la prietinu sêu și-i
ceru ajutoru.

„Cere-mi sufletu”—rêsponse acela,
„că și i-oi da, der cu bani acuma nici
decât nu te potă prindări, deorece pu-
ținii, despre cari și-am făcutu amintire,
chiar alaltă-eri i-am trimis în prețulu
negoțului, ce am cumpăratu.”

„Cu o învătatură mai multu”—mur-
mură prietinu, der nu s'a depărtat.
Vlăstarii cresc și se întărescu, pa-
timele ridică capul.

„Ei bine, prietine”—luă érá cu-
ventul — „sufletu dela mortu nu ceru,
der atăta vei pute face, să stai bun
pentru mine până la vreme.”

dér că nu află acuma oportună timpul pentru convocarea sinodului.

D-lu canonic *Sarcati* a propus să mîrgă Episcopul împreună cu Motrolitul la tron cu plîngerea. Propunerea s'a primită, dér cu adausul „când se va afla de bine.”

Preotul I. Moldovană din Niru-Adonă, dela care eram în drept a aştepta tocmai acuma, când şi şcoala din parochia sa este ameninţată, o atitudine cu totul alta, făcînd propunerea ca să se voteze mulţumită şi încredere guvernului diocesan şi să enunţe consistoriul, că nu consimte cu cele scrise în foi, să stăruiască Episcopul, ca ministrul să declare, că profesorii pot explica studiile şi în limba română. Propunerea a fost primită, cu alte cuvinte am rămas tot acolo, unde am fost.

Cu acesta însă nu pôte fi mulţumită nimeni, de aceea din nou vom trebui să discutăm cestiunea şi să stăruim, pentru ca să fiă rezolvată în înţelesul dorinţelor clerului şi poporului român din diecesă.

În urma crescerei influinţei partidului *Cehilor tineri*, cari înviesc pe Cehii bătrâni, că prin pactul stabilit la Viena sunt jertfite Germanilor interesele poporului ceh, conducătorul partidului *Cehilor bătrâni*, *Dr. Rieger* printr'o scrisoare adresată diarului „*Pozor*” din Olmütz arată nedreptatea, ce i-se face prin nesfîşitele atacuri îndreptate fu contra lui, şi intenţiunea ce are *d'a se retrage de pe arena politică*.

În acelaşi timp Cehii tineri continuă a ţine adunări şi a înfiera pactul ca o operă de germanizare. Astfel *Iuliu Gregr*, unul din conducătorii *Cehilor tineri*, într'o adunare ținută în Praga, dişe între altele, că Germanii voesc să reducă pe Cehi la starea Slovacilor, cari suferă ca nici o altă naţiune din Europa, cu cari proced Ungurii cu atâta cruşime, încât le răpesc chiar copiii şi-i vînd la Dobrişin. Podul de aur, ce se construiesc prin pact, ca Germanii să ajungă pe el la ţelul lor, duce la distrugerea monarhiei. Punctaţiunile pactului sunt făcute chiar de bărbaţi de-ai poporului ceh, ca *Dr. Rieger*.

Astfel vorbi *Gregr*, ér adunarea strigă la adresa Germanilor „să mîrgă în Africa”, ér la adresa lui *Rieger* „jos cu conducătorul usurpator”. *Gregr* fu viu aplaudat, i-se strigă „să trăiască”, mai ales când încheiă cu cuvintele: „Acastă partidă (a *Cehilor tineri*) va trebui să organizeze întreg poporul; viitoare partidă nu se va vinde guvernului pentru o miserabilă subvenţiune.”

Dinafară. Se pare, că executarea mariorului *Paniţa* va fi fatală pentru prinţul *Ferdinand al II-lea Bulgariei*. Mereu se vorbeşte, că *Ferdinand* ar avé de gând să abdică şi că la *Carlsbad*, unde se află el acum, s'ar fi ținut un consiliu de familie în scopul acesta. „Constituţionalul”, organu oficios al guvernului din *Bucuresci*, crede a sci, că e serioasă vorba despre abdicarea prinţului *Ferdinand de Coburg*, care nu vré să se întorcă la *Sofia*, fără a fi recunoscut de toate puterile Europei, lucru care nu se va puté întâmpla, decât nu voesc puterile să aţite pe *Rusia*.

De altă parte împăratul Germaniei şi-a întrerupt deodată călătoria şi s'a întors grabnic la *Berlin*. Acest fapt se comentă viu şi i-se dă o însemnătate mare. Probabil, că în urma sgomotelor despre o alianţă franco-rusă, precum şi în urma deselor manifestaţiuni de simpatie între *Francei* şi *Ruşii*, împăratul *Vilhelm* se gândesc serios la o înţelegere cu *Rusia*, pentru a înlătura evenimente mai grave, ce s'ar puté ivi dintr'o şi într'alta. Cu ocaziunea vizitei, ce împăratul *Vilhelm* o va face *Țarului*, se va stabili, precum se dişe, un program politic, care a fost comunicat ambasadei ruse din *Berlin* şi care cuprinde următoarele patru puncte:

1. Germania, susţinută de *Rusia*, va favorisa ridicarea pe tronul *Bulgariei* a principelui *Valdemar al II-lea Danemarcei*, care va îmbrăţişa religia ortodoxă.

2. *Rumelia orientală* va fi definitiv anexată la *Bulgaria*, care se va ridica la rangul de regat.

3. Puterile europene se vor aduna într'un Congres pentru a decide asupra măsurilor ce trebuie luate contra socialismului.

4. Toate cestiunile internaţionale, care obligă pe State de a trăi pe picior de rebel, vor fi supuse deliberării Congresului, care va lua în această privinţă deciziuni suverane şi va angagia responsabilitatea activă a Congresului, relativ la deciziunile sale.

Ținîndu sémă şi de turburările, ce s'au ivit între *Munteneşii* şi *Albanezii*, de turburările ivite în *Armenia*, de demonstraţiunile făcute în contra Germaniei cu ocaziunea sêrbătorei naţionale franceze dela 14 Iulie n., de raporturile încordate dintre *Serbia* şi *Austro-Ungaria*, putem dişe, că starea actuală nu e de loc mulţumitoare şi că se poté întâmpla dintr'o şi într'alta evenimente foarte însemnate.

Pe când se petrec aceste, *Rusia* continuă în totă liniştea cu *inarmările* şi cu pregătirile de război. Precum spune „*Novoje Vremja*”, ministeriul rus de marină a hotărît să întărească flota din

Marea Neagră cu patru corăbii nou de război. Consiliul admiralităţii a aprobat deja, precum se dişe, proiectele relative la construirea acestor corăbii.

Cu privire la sgomotele despre abdicarea prinţului *Ferdinand al II-lea Bulgariei*, se scrie din *Viena* foiei semioficiose „*Pester Correspondenz*”, că e adevărat, cumcă principele *Ferdinand* a avut intenţiunea să depună corôna de principe, care-i este ghimpôsă acum, la dispoziţia poporului bulgar. Călătoria ducelui *Ernst de Sachsen-Coburg-Gotha* la *Carlsbad*, unde se află principele *Ferdinand*, a stat în legătură cu această intenţiune, căci în *Sofia* e angajat nu numai prestigiul, ci şi o parte însemnată din averea familiei *Coburg*, care printr'o grabnică retragere a prinţului, fără a fi mai înteu regulate raporturile de drept privată cătră statul bulgar, ar fi în pericol d'a fi în mod simţitor păgubite. În urma consiliului de familie ținut în *Carlsbad*, prinţul *Ferdinand* s'a lăsat deocamdată de gândul d'a abdică, „*Pester Correspondenz*” spune, că *Ferdinand* şi-a perdut răbdarea şi nu mai pôte rămâne mult timp în poziţia nesigură de ad. Vîndu sémă în intemeieze şi o familie, prinţul *Ferdinand* dişe în nefavorabilă împrejurare, că nu e ortodox ca poporul bulgar, şi probabil, că va trebui să se alégă o princesă catolică, dér din familia distinsă, pentru ca în schimbul religiei să câştige pe *Bulgari* prin rangul familiar. Dér prinţul *Ferdinand* nu pôte spera, că o casă suverană de rangul înteu i-ar da o princesă, cât timp tronul lui e nesigur. Ne-fiind de asemenea nici o speranţă d'a câştiga favoarea Țarului, or d'a i-se recunosc domnia de cătră puterile europene, prinţului *Ferdinand* nu i rămâne altceva decât a da *Bulgariei*, cu voia or fără voia *Porţii*, o mai mare independenţă politică, şi tronului bulgar un rang mai mare, rangul regal. Aceste s'au stabilit în *Carlsbad* şi *Stambulov* a început acţiunea pe lângă *Porţii* în această direcţiune. *Stambulov* oferă *Porţii* în schimbul independenţei *Bulgariei* cea mai intimă alianţă şi convenţiă militară.

SCIILE DILEI.

Despre măsurarea dărei de câştig scrie diarul „*Nemzet*” următoarele: „Deja de mai înainte am amintit, ceea ce şi ministrul de finanţe a accentuat la diferite ocaziuni în dietă, că ministrul are de gând să reformeze darea de câştig şi să revizuiască legea acestei dări. Baza acestei reforme trebuie să o formeze cunoşterea exactă a câştigului ce e a fi supus dărei, ceea ce nu se pôte face fără o scădere a chei după

care se socotesce darea de câştig. Ministrul a aşternut diferite proiecte organelor financiare spre studiere şi a provocat pe organele sale să ia în considerare dreptele interese ale contribuabililor. În unele cercuri însă, unde se ivesc modificări însemnate, se va constitui pentru esaminare o comisiune presidată de un delegat al ministeriului de finanţe. O astfel de comisiune se va întruni încurîndu şi în *Braşov*.”

Esploatarea pădurilor Făgăraşului. La direcţiunea pădurilor din *Cluşiu* s'a ținut în ziua de 4/16 Iulie o pertractare de oferte pentru exploatarea pădurilor statului dela *Făgăraş*. Preţul de strigare a fost de 31,100 fl. Dintre concurenţi, firma *Vuk & Comp.* din *Pesta* a obţinut dreptul de exploatare dând 51,160 fl.

Carmen Sylva. Regina *României* lucrează la traducerea mai multor poveşti populare din colecţia răsposatului *Ispirescu*. Se dişe, că în curîndu au să apară poveşti originale ale Reginei sub titlul de „*Babele*”.

Juncţiune de căi ferate. Între guvernul român şi cel austro-ungar se fac tratări pentru legarea căilor ferate române cu cele ardelenice pe la pasurile *Ghimeşu*, *Turnu-roşu* şi *Vulcanu*.

Muşcaţi de căne turbat. În *Haşegă*, după cum ni-se comită, au fost muşcaţi dîlele acestora vre-o 20 de locuitori de un căne turbat. Nenorocii, între cari unii sunt foarte greu răniţi, au fost cu toţii transportaţi la institutul bacteriologic din *Budapesta*.

Floxera. Ivindu-se *floxera* în vilele comunei *Şaroşu*, din comitatul *Târnavei mari*, ministrul unguresc de agricultură a dat o ordinaţiune sub Nr. 31, 233, prin care pune întreg ținutul sub carantină.

Instalare. Din protopresbiteratul *Caransebeşului* ni-se scrie: *Duminecă* în 1 Iulie a. c. s'a sêvîrşit instalarea d-lui *Ioan Dumitrescu* ca paroch în parochia *Verciorova* (protopresbit. *Caransebeşului*) cu o solemnitate rară, fiind adunată la biserică întregă comuna şi un număr însemnat de oşpeţi. După instalare s'a dat o mesă comună în locuinţa noului paroch, la care au fost invitaţi comitetul parochial şi inteligenţa din comună, precum şi toţi oşpeţii străini. Cu astă ocaziune s'au ținut, se 'ntelege, mai multe toaste. — Dea *Dumneşu*, ca părintele *Dumitrescu* să pôtă lucra şi aici cu spor, ca şi până acum, pentru binele bisericei!

„Stau, prietino, stau cu drag sufletu şi până la cătu voesci”.

S'au despărţit. Peste două săptămâni pretinul era cu casă nouă şi se simţia ore cum mândru, că după părerea lui s'a legiuit înaintea lunei în potriwa primejdiosului soţ. Şi-lu prindea, n'ai crede cum, când se preumbla înaintea dugheanei, cu mânila la spate, cu capul cam ridicat, de-deplin convins, că-i stăpân. De însemnat însă, că pe atunci nu era ca acum la tot pasul cassă de păstrare, de unde pentru căţva florin la an se scoţi sute de sute. Decă erai lipsit, mergeai la *Jidov*, érá *Jidovul*, chiar pentru-că te scia la nevoia îţi cerea cătu elu voia.

S'au împrumutat. Va să dişe şi-au vîndu sloboşenia şi s'au făcut slugile *Jidovului*, fără a cugeta, că vremea, care pentru cel dator are pene la umăr, nu a uitat aşi pune şi la călcăie.

Terminul socotelor a sosit. „Prietino” — dişe soţul într'un meş de di — „dişeg-ţi trebile, că uite, nu'mi mai pot închide uşile dinaintea *Jidovului*, care'mi vine bôla în spate”.

„De acolo nu'ţi fiă supărare”, răspunse prietinel — „*Jidovul* e răbduriu şi decă îi facem o scrisore despre mai multişor, bucuros mai trăgăneză până la vremuri mai priinciose.”

„Nu'ţi dau acest sfat”, observă soţul, „dér decă stăruiesc, fiă”.

Aşa la alu doilea, treilea, putrulea termină, soţul mereu făcîndu luătoru aminte săşi limpedescă, ce are de limpedit; pretinul din potrivă, codînd în toate părţile, s'el bage la necăz.

Jidovul încolo era răbduriu — curat ânger de binefacere... până la o vreme. Însă când i-se întundă mâţa binişor în sac, şi elu vîdă, că nu mai este de unde să prindă sêu, aduse toba peste capul chizeşului şi pentru-că căsuşa şi puşinele unel nu i-au rotundit pretensiunea, l'a aruncat în tuniţă

„Decă vréi, să ai mulţumită” — dişe elu cunoscuţilor, cari îl cercetau în închisore, — „prinde-ţi atare căţel şi i aruncă fărîmăturile, ce rămân după mesă. Elu va uita multe lovitur, de câte faci parte, şi s'a lipi de tine, dér fi cu ochii în patru faţă de prietinu, că prietinelu îţi pune capul!” *Kevary*.

Cântece populare.

Sufă vîntul, nu încetă,
Dorul mândrei nu se gată,
Şi din lună şi din noru
Eu citesc numai totu doru.

Cine 'n dragoste nu crede
Nu mai calce ierbă verde,
Nice verde, nice uscată,
Numai totu în patu să zacă.

Dorul meu e numai doru
Nu 'lu pot spune tuturoru...
Las' că'lu scie ore cine
Care 'lu trage ca şi mine,
Că totu dintr'unu locu ne vine.

Dragostile de demultu
Nu se pot uita curîndu.
Dragostile nostre, lele,
Ca şi focul de surcele,
De-asupra se potolesce
De desubtu să bobotesce.

Ochii mei cu-a mândrii mele
Numai nu-şi pot da inele.
Ochii mei cu-a mândruşii
Numai nu pot vorovi.

Moră, mândră, şi mă aprîndu
Când te vedu pe drumu trecîndu
Albe pôle scuturîndu
Şi cu mâna vîntu făcîndu.

Cărăruş la isvoru,
Țucu-ţi ochii, bădişorū,
Ochi-ţi şi sprîncele
Ciuntă-mi mie dîlele.

Frunză verde trei smicele
Eu cu doru, mândra cu jelu
Şi-amîndoi cu inim rele.

Mândruş struţu de flori
Nu mă blăstăma să moriu,
Că m'oiu pune şi-oiu muri,
Apoi tu ţi-i bănu

Plînge pămîntul sub mine
Ca şi-unu copil de trei dîle,
Şi eu plîngu de-asupra lui
De bănatul ore-cui.

Taci inimă 'n sinul meu
Şi nu spune, că ţi-e réu;
Fi, inimă, răbdurie
Cum îi tina sub călcăie,

Nona cameră de comerț din Bucuresci a ales o comisiune de 12 membri, care să se ocupe cu revisia tarifului autonom al vămilor.

Exploatarea minelor ardelen. Din mina Ruda a societății Harkort s'au scos în luna Iunie 70 chilograme de aur.

Inspectorul general al infanteriei, Fzm. br. König, a sosit în 5 l. c. la Clușiu pentru ca să inspecteze regimentul de infanterie de acolo. Apoi de aici va pleca la Sibiu și apoi la Brașov, pentru ca să inspecteze și regimentele din aceste două orașe.

Răscumpărată de stat. Cu 1 August a. c. calea ferată nordostică ungară va trece în administrarea direcției căilor ferate ungare ale statului, în urma unui contract de răscumpărare încheiat între guvernul ung. și între societatea căilor ferate ungare nord-ostice.

Comerțul ambulant. Ministeriul ung. de comerț a aprobat statutul orașului Eperjes privitor la oprirea comerțului ambulant pe teritoriul orașului.

Convocări. Adunarea generală a „Asociației Transilvane” este convocată pe ziua de 15 (27) August în *Reghinului săsesc*. — Adunarea generală a Despărțământului XI (Sălagiu) al „Asociației” este convocată pe 4 August s. n. în *Supurul de sus*. — Adunarea generală a Despărțământului II (Făgăraș) al „Asociației” este convocată pe 15 (27) Iulie în *Zărneș*. Toți Românii iubitori de cultura poporului nostru sunt invitați a lua parte la aceste adunări.

Difterită. În Hălchiu (com. Brașovului) bătute difterita între copii. După cum ni-se comunică, până acuma au murit de această boală mai mulți copii, între cari vre-o 3 români.

O comună greco-catolică compusă mai numai din emigrați din Țara ungară (de bună seamă Ruteni) s'a format în orașul Hazleton din America. Preotul comunei Edm. Volkay a venit din America, ca să-și ia familia și să o ducă acolo.

Farmacii nouă s'a deschis de curând în Zărneș cu firma „La S-ta Treime”. Proprietarul farmaciei, dl. Aurel Cuteanu, s'a îngrijit pentru a-provisionarea cât mai completă a far-

maciei sale, pe care o recomandăm sprijinului călduros al locuitorilor noștri din acel jur.

Omnibus la Zizin. Dela 20 l. c. vor circula în fi-care și două omnibusuri la Zizin, cari vor pleca dela otelul „la Corónă” din Brașov: la 7 ore dimineața și la 4 ore după amiază, dela Zizin la Brașov vor pleca Omnibusurile la 8 ore dimineața și la 9 ore seara.

Schimbarea numelor. În ministeriul român de justiție se chibzuesce d'a se lucra un proiect de lege privitor la schimbarea numelor. Era și timpul, căci mulți streini compromiși și-au pierdut urma schimbându-și numele fără soirea nimerei.

O mare nenorocire s'a întâmplat pe calea ferate către Râmnic în România. O femeie dela țară se întorcea acasă cu trăsura dimpreună cu două fiice ale ei, una de 12, er alta de 16 ani. Șosea trecea peste linia ferată. Trenul tocmai venia. Femeia nerăbdătoare porunci vizitiului să mână mai departe. Acesta ascultă, der în momentul acela sosind trenul, caii se spăria și nu voră să pornescă, er trăsura fiind pe șini, fiișbită de locomotivă. Trenul trecu peste ea, sdrobind'o. Femeia dimpreună cu fiicele sale fură făcute numai bucăți, un cal și vizitiul fură greu răniți. A doua și vizitiul muri. Rămășițele femeii și ale fiicelor fură transportate în spital, de unde apoi fură înmormentate.

Nenorocirea unei corăbii pe Dunăre. Vaporul „Verto” în călătoria sa dela Viena la Pesta i-se frânse cârma. Călătorii se înspăimântară, fiind-că vaporul ajunse în voia valurilor. În fine cârmacii reușiră să tragă vaporul la țărmure. În curând sosi vaporul „Komarom”, care duse pe călători mai departe.

Avisul. Din Șomcuta-mare ni-se trimite cu data 14 Iulie n. următorul avis: Dintre invitările la balul împreună cu concertul, ce se va da în 24 Iulie n. c. în favorul corului plugarilor români din Șomcuta-mare, câteva ni-s'au inapoiat dela postele respective cu observarea, că „adresatul e necunoscut.” Imprejurarea acesta pte fi în defavorul reușitei balului nostru și de aceea rugăm pe acei domni și stimabile familii românesce, cărora nu li-ar sosi la mână invitarea la petrecerea noastră — altcum multă promițătoare — să binevoescă prin acesta a se considera ca invitați. „Programa concertului” se va împărți cu

ocasiunea răscumpărării de bilete. — La concertul, pe lângă piano, violină și declamațiuni, va debuta corul teologilor și corul plugarilor români din loc. — *Comitetul arangiator.*

Recunoștință. D-lu Mihail Bungardeanu, preot în Bileag, împreună cu învățătorul, curatorul primar și alți 7 reprezentanți ai bisericii gr. or. din Bileag, ne rogă a exprima pe această cale mulțămirea și recunoștința lor față cu d-lu Ioan Baci, parochul Șoimșului, care ca pictor li-a sciut zugrăvi biserica spre cea mai mare îndestulare și mulțămire.

Petrecere de veră va da inteligența română din Cenade și jur, care se va ține Duminecă în 3 August n. c. în pădurea numită „Frumoasă”. Venitul curat e destinat în favorul școlii române gr. cat. de acolo. Prețul de intrare: de persoană 80 cr., de familie până la 3 membri 1 fl. 50 cr., de familie peste 2 membri 2 fl. v. a. Inceputul la 4 ore p. m. În pauză se va juca „Călușerul” și „Bătuta”. Suprasolvirile și ofertele se vor cuita în diarele românesce. Mân-cările rămân în grija oșpeților.

Ursu ucis. În Matefalău din comit. Ciuc a fost ucis în zilele trecute un urs mare.

Denunțat de propria sa soție. Cu ocaziunea tărului ținut în Timișoara în sărbătorile Rusaliilor, a fost ucis în decursul nopții un păstor de vite, pe lângă acesta fură greu răniți alte patru persoane. Doi Țigani, bănuți fiind, că ar fi săvârșit fapta, au fost arestați, der eliberați îndată ce dovediră, că unde au fost în timpul săvârșirii crimei. Se părea, că crima va rămâne nepedepsită, când din întâmplare fu arestat un individ, bănuț, că ar fi săvârșit crima. În satul Gata trăiesce un individ cu numele Janos Deak, care a fost mai de multe ori pedepsit. Acesta adese-ori maltrata pe soția sa, așa și acum de curând când o bătă cu un ciomag. În amărăciunea ei strigă femeia: „Aș-téptă, de aici înainte nu vei mai pute bate pe nimenea, voi da la lumină asasinatale tale!” Deak fugi de acasă. În ziua următoare, cătră amurgul serei, chemă pe femeia sa la țărmurul riului Berzava. Venind femeia fără să bănuiască nimic, bărbatul o apucă și o tîră până lângă riu voindu să o arunce în apă. La strigătele de ajutor ale des-peratei femei, veni în grabă câțiva omeni, der Deak dispără în întunec. Femeia se duse la oficiul gendarmeriei și povesti, că bănuiesce pe bărbatul ei de autor al omorului din Timișoara.

Gendarmii arestară pe Deak, și-i afară hainele sale pline de sânge îngropate. La început tăgădui, că ar fi fost în pieța de vite, mai târziu mărturisi, acesta, der negă săvârșirea omorului. El fu predat tribunalului din Timișoara.

Diariștii din Bucuresci s'au întrunit Joi seara, pentru a pune bazele unei societăți a presei. S'a ales o comisiune compusă din d-nii: C. Bacalbașa, D. Roco, G. Ionescu, Z. Arbore și F. Damé, cari se redigeze statutele, spune „Tim-pul.”

Furt. Eri țeranul Kozma Istvan din Ciatosegă a furat în curtea de lângă podul Oltului dela Doboli inferiori țeranului Gergely Ferencz din Tușnad, care dormia, o pungă cu 43 fl. Hoțul a fost prins în Brașov și predat judecătoriei de cerc.

Sinucidere, asasinat sau întâmplare. Cetim în „Kolozsvar”: În Sâmbăta trecută s'a găsit în grăpa de lângă Someșul mare cadavrul fostului locotenent de honveț, Ioan Dosa. Cadavrul fu cercetat, în buzunar se găsi o bannotă de un florin, și mai multe cărți de vizită. Esistă trei versiuni despre mörtea lui Dosa. S'au că a fost asasinat, ceea ce arată contuziunile de pe trupul său; sau că s'a sinucis fiind-că se afla în lipsă de bani, sau că întorcându-se beat acasă, a alunecat și a căzut în grăpa. Acestă ultimă versiune se pare că e mai aproape de ade-văr.

Patru decedat. Din Brünn se împărțasesce, că soția hotelierului din Tișnovitz, Maria Kalendofsky, a născut mai alaltăeri patru copii, toți băeți.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.”
(Serviciul biuroului de coresp. din Pesta.)

Pesta, 19 Iulie. Diarul „Hamburger Nachrichten” publică un articol sensationălu, care se crede, că este inspirat de Bismarck. În acest articol se atacă Austro-Ungaria și se recomandă retragerea prințului bulgar Ferdinand de Coburg, susținându-se, că prin această retragere s'ar asigura pacea Europei.

Newyork, 19 Iulie. În San-Salvador încă tot domnesce anarhiă. În San-Miguel s'au săvârșit numeroase asasinat.

Londra, 19 Iulie. Al doilea batalion de grenadiri de gardă, care a refusat la 7 Iulie a se supune, a primit ordin să se imbarce pentru Capetown.

Fi inimă răbdătoare
Cum fi tina sub picioare.
*
Săracă inimă lină,
Cum te calcă răii 'n tină
Fără nici un pic de vină.
De te-ar călca cu dreptu
Nu m'ar duré sufletu;
De te-ar călca cu vina,
Nu m'ar durea inima,
Der te calcă fără vină
N'ar avé nici ei odihnă.
*
Frunză verde de săcară
Multă mi-e inima amară
Multă se arde, multă se frige,
Și n'are gură să strige.
Până gură a avută
Ca să strige s'a temut
Ș'acum, după ce s'a arșt
Ar striga, der n'are glas.
*
Traiul rău și cu necas
Fură ruja din obraz,
Traiu bun și tînăla
Pune în obraz ruja.
Să soii, mai oă, traiul meu,
S'ar uda obrazul tău,
Te-ai scula în miez de nopte
Și mi-ai cere dulcea mörte.

Dómne rău mai putut bate
Fără biciu, fără palțeu *)
Numai cu norocul meu.
*
Până fi omului bine
Nu sci 'n lume cine-lu ține,
Der când dă de-un mare rău
Atunci scii, că-i Dumneșeu.
*
Insura-m'ăș insura,
Hidă tare n'ăș lua,
Frumoșă n'oiu căpeta,
Că-să copilul dracului
Din capetul satului;
Isă frumos, der nu vedă bine,
Sdrențele curg de pe mine.
*
Destrea nevêștii mele
E trei zloți și cinc inele,
Inelele-să de aramă
Mândruța mi-i sërmană:
Ea sërmană, eu sëract,
Lipsa ne-a cöce de cap.
*
Mărta-m'ăș și eu biêtă
Hainele de përu mă gată,
Nici n'am țolü, nici n'am cojocü,
*) bețșor.

Nice hainele de loc:
In cămară
Ca și-afară,
In pivniță
Ca'n uliță.
*
Fata'nvelită 'n mêtasă
Nu ai ce-o duce la acasă,
Că-i trebe țesetore,
Se culcă 'n sfințit de söre
Și se scölă 'n ziua mare.
Căt se scölă cată 'n olă
N'a rămas ceva de-asără.
Deră mance foc și pară
Dacă n'a eșit pe-afară
Să-și cate de galiș
Să-și pună pe poliță.
*
Ca să peșesc mă duseiu
La fată cu șese boi
Örbă de ochii de-amendoi.
Boli'st bun și boii'mi placü,
Der cu örbă ce să facü?!
De-oiu mănă-o la fântănă
Cătă să o duc de mână.
De-oiu mănă-o la përu
Cătă s'o duc de măcău.
*
Măritam'ăș să nu sedü

Numai câmpul să nu'l vedü,
Câmpul să'l vadă bărbatul,
Eu să mătur, s'ăștern patul,
Să pun oglinda'n ferestră
Să vedü cum imi stă nevastă.
*
Haida, lele, după mine
Să te'nveștă a trăi bine:
La möră nu te-oiu mănă,
De nu-i mere, nu-i mănca;
Desculță nu te-oiu purta
Că-i umbla tu decă-i vrea.
*
Am o sócră ca ș'un dracü
Öri ce lucru, ei nu-i placü
Öri-ce lucru, ei nu-i bine
Dacă-i inima de căne.
*
Es' afară
Ca și-o pară,
Vine'n casă
Ca și-o cösă
Pentru-că nu'stă mai frumoșă
Nu vede, saie'i*) ochii
Că i-să mai hăđ feciorii.
*
Culesc de Iulu Moldovanu.
*) sară-i.

Esamene la sate.

De sub p^ola Meseşului Sălăgeni, Iunie 1890.

Ca comisar ales din partea Despărţământului XI al „Asociaţiunii transilvane” pentru protopopiatul Crasnei, după esamenele despre care am raportat în numerii de mai înainte ai „Gazetei”, luai parte la examenul ținut în ziua de 15 Maiu în comuna:

Stărciu, fiind de faţă 34 de băieţi şi 42 fete; scrisori de probă s'au espus numai 29, de altminterlea toate curate şi legibile. Ascultându-se elevii din obiectele prescise, s'a constatat rezultatul puţin măgulitor pentru învăţătorul I. Ciupe; s'a esperiat cu durere, că de-odată cu m^ortea preatimpuri a fostului preot t^oner şi zelos al acelei parohii, a regretatului Alexandru Vicaşiu, şcolă a rămas fără povăţuitor şi astfel şi învăţământul a stagnat. Învăţătorul e sufletul şcolii; un învăţător, căruia i zace la inimă cauza sănătăţii şcolii, nu are lipsă de conducător, el şi fără director îşi va împlini nobila lui chemare cu ardere şi cu zelul recerut, servindu-i ca îndemn dorul de a lumina pe popor.

Mi-se pare, că mai anii trecuţi învăţătorul acestei comune fusese premiat din partea despărţământului XI al Asociaţiunii Transilvane. Prin ce feliu de schimbări a putut să treacă d^ora, de aşa iute şi-a uitat de oficiul sublim, ce-l ocupă într'ună sat mare ca Stărciu? — Ar fi consultat, ca învăţătorul să se reculegă până ce nu-i prea târziu şi să satisfacă dorinţei poporului. Poporul, setos de carte, bucuros şi dă copilul la şcolă numai să vedă sporiu. D^ora când observă, că pruncii pe lângă toate, că umblă la şcolă, totu nu sciu nimic, el însuşi se disgestă de şcolă. Sperăm, că pe viitor d-lu Ciupe — părăsind alte ocupaţiuni laterale, dintre cari unele chiar de locu nu se unesc cu direcţiunea de învăţător: — va sta numai şi numai de şcolă, căci precum e adevărată sentinţa biblică, că „lucrătorul e vrednic de plata sa”, chiar aşa din potrivă se poate dice, că: de plată e vrednic numai lucrătorul harnic şi sirguincios.

Şcolă de altminterlea e foarte bună, edificiu solid; am aflat-o cevaşi cam necurăţită, pe semne pentru-că nu a avut director, care se se îngrijescă şi de acest lucru. — Pe la 10 ore a. m. s'a ținut în aceeaşi zi examenul în comuna locuită parte de Unguri, parte de Români:

Crasna Horvat. În această comună, nefiind învăţător statornic, oficiul de învăţător pe anul şcolastic trecut l'a purtat în mod provisoriu cantorul cel bătrân, drept ce nici că putem vorbi de progres; d^ora totuşi cu pruncii prezenţi la examen — 16 băieţi şi 13 fete — s'a dat examen relativ destul de bun; câţi-va prunci au scit ceti bine, scrisori încă am văcut espuse puţine, dintre cari unele şi mai bune.

Şcolă ar mai pute fi, decât s'ar curăţi şi padimenta, de altminterlea n'ar strica să se zidescă alta nouă, mai în mijlocul satului, căci acesta de acum se află cu totul afară de sat, unde pruncii în timpul iernei sunt împedeaţi de-a merge, mai cu seamă când neua e mare. — La 15 Maiu s'a pus examen în opidul:

Crasna, cu populaţiune în mare parte maghiaro-armenă şi jidan, afară de vr'o 3—400 suflete Români. Prezenţi la examen 19 prunci şi 18 fete. Scrisori de probă au fost 36, foarte legibile şi curate; 7 fete au espus dantele (cipce) făcute de mâinile lor. Resultatul examenului a fost peste aşteptare şi foarte escelent. Învăţătorul Gavr. Hossu a fost într' toate la înălţimea chemării sale; mai cu seamă au escelat elevii în cetit şi calculaţiune. Se poate afirma fără scrupul, că dintre toate esamenele din acest tract cel mai strălucit a fost examenul din Crasna. Merită totă lauda neobositului învăţător, împreună cu directorul şcolii, preotul zelos şi activ I. Ilieşiu, cari numai pre-

lângă ostenelă încordată şi jertfe mari au putut face ca dintr'o şcolă, ce acuma s' 5—6 ani era c^oda şcolilor din tract, astăzi să devină cea dintâi în privinţa progresului. Durere, că din cauza dataţiunei rele învăţătorii totu mereu se schimbă; ar fi de dorit, că decât odată această şcolă dobândească un învăţător activ, precum e şi cel actual, să-l susţină Românii Sălăgeni. Dacă un-lu poate susţine poporul, care e puţin şi s^orac, cu ori ce preţ să i-se mijlocască vre-un ajutor statornic, fă delă institutul de credit „Silvania”, fă delă despărţământul XI al „Asociaţiunii”. Adunarea generală a despărţământului, ce se va țin în v^ora acesta în comuna Supurul de sus, ar fi de dorit, ca în desbaterile sale de interes public, să sulezeze şi această cestiune de mare interes pentru existenţa poporului român din Crasna, căci singur numai această şcolă mai susţine limba românească în generaţiunea cea t^oneră, ameninţată din toate părţile de bola infernală, ce-şi ascute dinţii pentru de a ne înghiţi şi această mână de suflete româneşti. — Edificiul şcolii din Crasna relativ e destul de bun şi corăspunător, ținut în curăţenie recerută, spre lauda senatului şcolastic. — S'a mai ținut cu altă ocaziune examenul în comunele:

Marin şi Şteredeu, aparţinătoare totu tractului Crasnei; neputându participa însă la aceste esamene, nu V^o pot servi cu date positive, atăta, precum am auzit, V^o pot asigura, D-le Redactor, că resultatul examenului din aceste două comune a fost neindestulitor, şi că vina pentru neînaintarea învăţământului din aceste comune este a învăţătorilor respectivi Hertz şi P. Chişu, cari de locu nu se interesază de şcolă, spre paguba culturală a poporului din acele comune.

Acesta ar fi conspectul general al examenelor din tractul protopopesc al Crasnei, luate în v^ora acesta. V^o asigură, D-le Redactor, că-i scris cu totă conştiinţiositatea, după cum se dice: „sine ira et studio”, nici pentru de a negri pe cineva din răutate, nici pentru de a măguli din interes, ci ceea vădute şi esperiate le-am desfăşurat în acest tablou, pe care l'am pus în faţa onoraţilor cetitori cu scop de a se desfăta s^ou intrista, după cum impresiunile acestui tablou vor influinţa în mod plăcut s^ou deprimător asupra simţământului lor.

Comisariul.

Lăpuşul ungiuresc, 4 Iuliu 1890.

În 22 Iunie n. c. s'a ținut examenul cu şcolarii dela şcolă română centrală din Lăpuşul ungiuresc sub presiunea d-lui Gavrilu Manu, advocat şi preşedinte al comitetului şcolastic din loc, ér ca delegat din partea Consistoriului şcolastic a fost d-lu Vasiliu Leşiu, profesor preparandial.

Şcolă era împodobită cu mult gust: cunun de flori, ghirlande de hârtie colorată, două stindarde şi o inscripţiune lucrată frumos cu „Bine ai venit!”

După eşirea din biserică, copiii îmbrăcaţi s^orbătoresce, intrară în şcolă, unde punctu la 9 ore se cântă „Imp^orate ceresc”, după care d-lu preşedinte, prin o vorbire m^oduşă la adresa şcolarilor şi părinţilor declară examenul de început, ér D-lu protopop local Vasiliu Muste salută pe preşedinte şi pe delegatul consistorial prin o vorbire frumoasă, multămindu-le pentru bunăvoinţa arătată faţă de şcolă, în special multămi d-lui preşedinte pentru viul interes, ce-l arată faţă de această şcolă de mare însemnătate pentru acest ținut.

Examenul s'a început cu clasele I şi II. Mai întâi s'a examinat din religiune, pe care a propus'o în toate clasele D-lu Vasile Muste, preotul locului. După acesta s'a examinat din celelalte studii obligate pentru clasa I şi a II, propuse de D-lu învăţător Aureliu Farcaş. Răspunsurile şcolarilor din toate obiectele au fost aşa de precise şi multămitore, încât au pus în uimire pe toţi ascultătorii, stocându lacrimi de bucurie. Şcolarii s'au

distins prin cetitul frumos, prin răspunsurile din gramatica română, prin declamarea poeziilor etc. Onore tinerului învăţător Farcaş pentru sirguinţa şi sporiul arătat! — Examenul s'a finit la 1 ora. După am^odu la 3 ore s'a început examenul cu şcolarii din cl. III şi IV. fiind de faţă foarte mulţi oşpeţi, între cari şi mulţi Maghiari din loc, cum şi părinţii şcolarilor din comunele învecinate. S'a examinat din toate obiectele prescise pentru clasele a III şi a IV. (desp. IV, V, VI), anume din Religiune: Testamentul vechiu şi nou, Limba română, maghiară, germană, Computul, Geometria, Geografia, Istoria patriei şi universală, Istoria naturală, Fisica, Economia, Constituţiunea patriei. Răspunsurile şcolarilor au fost foarte multămitore şi corecte. Deosebită plăcere au produs şcolarii asupra ascultătorilor prin declamarea poeziilor: „Streina”, „Strigoi”, „Românul”, „Patria şi Mama”, „3 (15) Maiu”, cari toate au succed foarte bine. Asemenea a fost deplin multămitor şi examenul din limba maghiară.

Cei ce au fost de faţă s'au convins, că şcolă noastră corespunde într' toate cerinţelor moderne şi poate sta faţă cu ori-care şcolă din patriă. Onore neobositului învăţător primar Teofil Grigorescu, care a instruat aceste clase. D-sa şi cu această ocaziune a dovedit multă cunoscinţă pedagogică şi didactică, făc^ondu onore învăţătorilor români.

După acestea toţi şcolarii s'au adunat într'o clasă şi s'au produs cu mai multe cântări naţionale dintre cele mai alese, după care s'au împărţit premiile, parte în cărţi, parte în bani. Dintre oşpeţi au contribuit pentru premiarea şcolarilor d-lu perceptor Letai Lázlo un taler pentru cel mai bun declamator, d-ra Elena Maşcan un taler pentru cel mai bun desemnator; d-lu Szász Daniel, notar, a dat din lada comunală trei taleri, şi alţi mai mulţi. Aceste s'au terminat la 7 ore, când d-lu preşedinte printr'o vorbire frumoasă multămi oşpeţilor, părinţilor, şi în special d lui director şcolar Vasiliu Muste, şi d-lor învăţători, pentru zelul cel mare, ce l'au desvoltat în luminarea mlădişelor române. Asemenea țin o vorbire frumoasă şi D-lu profesor Vasiliu Leşiu, cu care examenul se termină între urări de să trăiască,

Un oşpe.

De sub Izoiu (com. Aradului), Iunie 1890.

Precum m'am convins, esamenele din comunele de sub muntele acesta au mersu bine. Învăţtorii din aceste comune mai toţi sunt tineri şi îşi pricep chemarea lor, durere însă, că necercetarea regulată a şcolii prea adese-ori îi împedecă de a face progresu dorit.

Nu mai puţin împiedecă înaintarea învăţământului şi slaba salarisare a învăţătorilor, apoi miseria bieţilor şcolari, cari de multe-ori nu au nici cărţile de şcolă.

Pentru constatarea resultatului examenelor, d-lu protopop şi inspector şcolar din Monésa, Constantin Gurbanu, a convocat pe toţi învăţătorii din cercul s^ou la o conferinţă învăţătorescă, ce s'a ținut în 8 Iunie st. v. în şcolă din Buhani. La această conferinţă au luat parte următorii învăţători: Terentie Nonu preot-înv. în Monésa, Romul Bortosiu învăţător în Ravna, Petru Mihail din Dezna, Alexandru Ardelenu din Laz, Petru Perva din Slatina, Stefan Stanu din Négra, Ioan Şandru din Susan, Dimitrie Coşa din Minedu, Lupu Rufu din Ignesci, Ion Lucaci din Buhani, Dimitrie Penţa din Doncen, Eliu Moţ din Sălăgeni, Petru Costin din Prejesci, Ioan Filipu din Şebişu, Terentie Popa din Bârsa şi George Popovic din Buteni. Cu totul 16. Nu s'a prezentat preotul din Susan, Ioan Şeradan, care este învăţător în Naldesci şi Alexandru Matcău inv. primar din Bârsa. Ca oşpeţi am avut

pe părintele Z. Milianu din Dezna, pe medicul de cercu din Dezna, învăţătorul Liviu Popovic, pe preotul I. Sabau din loc, pe plugarul N. Halicu din Bârsa, pe judele şi alţi fruntaşi din loc.

După ce s'a prezentat părintele protopop deschise conferinţa prin o cuv^ontare, în care d^oise, că: două sunt motivele, cari l'au îndemnat să convocă această conferinţă, şi anume, unul ca să dăm tributul convenit învăţătorului local Ioan Lucaci pentru examenul bun dat cu pruncii. Altul, ca învăţătorii văd^ondu din examenul ce se va mai țin încă-odată în prezenţa tuturor, tactica, disciplina, ordinea, ținuta şi manierile copiilor, cari toate în această şcolă s'au observat în gradul cel mai înalt să se sil^oască fă-care învăţătoru a-le introduce în şcolă sa, şi mai pe urmă, să se consulte despre o procedere în metodă, care să fi asemenea la toţi.

După vorbirea p^ol. protopop, a urmat examenul, care a succed foarte bine. Copii la totă întrebarea răspundeau cu cea mai mare precisiune. După finea examenului a urmat nise obiectiuni neînsemnate asupra fă-cării obiectu de învăţământ, precum şi alte sfaturi şi consultări. După acestea d-lu protopop s'a depărtat între nesfârşite urări de „să trăiască.”

Intre esamenele cele mai laudate din acest tract, pe lângă alu d-lui I. Lucaci din Buhani, am auzit numărându-se şi examenul d-lui învăţător Terentiu Popa din Bârsa şi alu d-lui Petru Perva din Slatina Fabriciu.

Corespondenţa „Gaz. Trans.”

De pe valea Bichigiului, 18 Iulie n. a. c.

Stimate Domnule Redactor! Cetind în N-rul 147 al „Gazetei Trans.” în articolul de fondu despre folosul ce-lu aduc peste tot asigurările şi în deosebi asociaţiunile cu grăunare pentru poporul nostru, cred cumă nu-mi veţi lua în nume de rău, aduc^ond la cunoscinţa onor. public, cumă unei astfel de asociaţiuni i-s'a făcut începutul şi în comuna noastră prin zelul nostru preot Vasiliu Dumbrav.

Încă în v^ora anului 1888 furăm şi noi bătuţi de nenorocire elementară, aşa încât cei mai mulţi dintre locitori o vor simţi-o acesta şi peste d^oca de ani. În Dumineca proximă preotul țin o pareneză poporului, în care pe lângă altele arată folosul asigurărilor precum şi alu asociărilor de bani s^ou bucate, i-lu sfătu şi-l conjură, cumă mai multă să nu se lase expus întâmplărilor, ci fă-care să se asigure contra grindinei şi a focului la ore-care societate. D^ora ce a fost resultatul? În anul următoru abia vr'o 3 inşi au asiguratu bucatele şi vr'o 5—6 s'au asiguratu contra focului — între cari, onore d-lui preot, e şi biserică, şcolă şi casa parochială — ceilalţi s'au lasat éraşi în mâna sorţii.

Văd^ondu preotul, că pe această cale nu-i succede, ba, văd^ondu că poporul mai bucuros îşi lasă fructul ostenelelor sale în mâna întâmplării, decât să jertfescă pentru asigurarea acelor 1—2 fl., n'a resignat, ci la finea anului trecut, fiindu recolta peste tot bunisora, deşi comuna e situată sub p^olele Cibleşului, înţeleg^ondu-se încă cu câţiva fruntaşi din comună, a păşit cu cunoscinta-i energiă pentru crearea unui „fondu de bucate” în favoarea biserice, din care se pot ajuta poporul la casu de lipsă şi făc^ondu-i însuşi începutul, şi-a văcut propusul încoronat cu succesu dorit spre cea mai mare mângăiere a d-sale şi a noastră.

Ce e drept, „totu începutul este greu!” Astfel şi începutul acestui grăunaru. Abia vr'o 60—70 de familii au fost, cari pricep^ondu pe preot, au voit a conferi, ceilalţi se codeau sub un pretecestu s^ou altul. D^ora ce resultatul s^ou-şi ajungă scopul s^ou, s'au făcut sta-

tute — totu prin preot — în puterea cărora numai aceia se se împărtășescă cu împrumuturi, cari vor conferi în 10 ani după oltă. Și ce se vede? N'au trecut încă 6 luni dela înființarea fondului și chiar aceia, cari n'au conferit mai înainte, acum vin după împrumuturi, oferindu-se pe viitor și ei ca membri pe 10 ani cursivi, ba apoi se vedeți „mulțămite“ și „iertări de păcate“, pentru cei cari au creat fondul din partea lor!

Etă ce poate energia și zelul unui preot conșciv de chiamarea sa!

Ore decă preotul nostru în o comună miseră și muntosă ca a noastră, unde abia din când în când avem și noi puțină recoltă, — în deosebi de mălai — a putut să pună baza unui fond atătu de momentos, pentru-ce nu ar putea face asta și ceilalți preoți din Vicariatul nostru? Ore decă ar fi pășit bețrăni noștri cu atari idei încă pe când se prădau bucatele cu decile de mii de merțe prin Entradam etc. pentru alcoolul — ore unde și cum ar sta poporul nostru?

Dér să lăsăm trecutul și să ne îngrijim de presinte, séu mai bine de viitor.

Deie Dumneșeu, ca mult peste 2 ani să luați la cunoștință, cumcă s'au înființat peste tot atari fundații grănare! Deie Dumneșeu, ca zelul preotului nostru să fiă un exemplu pentru totu păstorul sufletescu, ér pe d-lui sé'lă țină ceriul multă ani, ca și pe viitor să lucre amésurată devisei: Dumneșeu și popor!!!

Unu Săteanu.

Premii pentru învățătorii sělăgieni.

Sělăgiu, 13 Iuliu 1890.

Domnule Directoru! Cu bucuriă vinu a Vê aduce la cunoștință, că bărbății fruntași ai Sělăgiului, întruniți la 29 Iunie într'o ședință ținută în Șimleul-Sělăgiului, pentru de a îmbărbăta pe învățătorii noștri la lucru și progres, precum în anii trecuți, așa și în estu timpu au hotărît cu unanimitate premiarea învățătorilor mai zeloși de pe acestu teritoriu cu ocaziunea ținerei adunării generale a Despărțământului XI alu „Asociațiunii transilvane pentru literatura rom. și cultura poporului român“ convocată pe 4 Augustu n. c. în Supurul de sus. Premiile voru fi totu acelea din anii trecuți, și anume: o vacă cu vițelă, o scrofă cu porci, 4 galbin imperiali, unu premiu de 20 fl. și patru premii de câte 10 fl.

Baremii de ar avé imitatori și în alte părți ale României!

Sentinela.

Cursu practicū de cantu figuralu.

cunoșterea notelor și manaua fisharmoniei.

La dorința expresă a mai multora, cari sunt convinși cumcă cântarea e pentru inimă, ér vorba pentru minte, de o parte, ér de altă parte îndemnată de rezultatul plausibil al anului trecut, D-lu Ioan Cionca, cantor-învățător în Sein, s'a hotărît a țină și în anul acesta dela 1 până la 15 Augustu st. n. cursu practicū de cantu figuralu, cunoșterea notelor și manaua fisharmoniei pentru domni învățători în școla română din Sein.

Doritorii de a participa au să se provédă cu vestminte de pată, întreținerea ér se va puté regula iefină, asemenea anului trecut, asociându-se, așa, că la săptămână va costa cam 3—4 fl.

Instruarea și quartiră gratuită.

Pentru sporiul înaintării sunt rugați acei d-ni învățători, cari din ocaziunea cursului trecut au ajuns la norocul de a fi provéduti deja cu „fisharmoniu“, ca acela să-l aducă nesmintit cu sine.

Îmi iau voiă de a recomanda cu totă căldura acestu cursu atențiunei venerațiilor colegi preoți și onoratorilor senate bisericesci și școlare.

Românătatea noastră ascultă cantul frumosu prea bucuros, nu numai se desfătă în acela, ci-lă și învătă iute, numai să aibă dela cine.

Depositarul cantului ne era biserica de secul. Cantorii noștri se preparau la acela forte primitiv. Din gură în gură. Astăzi ne stau la dispoziție rezultatele științei. Acelea trebuiesc nu numai câștigate, ci și însușite.

Decă cutare comună voesce să aibă cantu, — ori bisericescu, ori civilu, — aceea are să și-lă câștigue și sé'lă însușescă.

Mediu mai acomodat și mai eftin, decătu „dascălul“, pe lângă ajutorința folositoare a preotului séu, — nu este.

Știința peste tot se poate însuși și prin graiu viu. Lucrul acesta este forte ostenitor și fără sporiu. Cu ajutorul însă a cetitului și scrisului, vorbă vie (în școlă explicarea) face pași minunat de repeți. — Școlele noastre tote sunt astăzi pe acestu teren.

În tocmai așa, ba încă mai imperativu arta cantului. — Aceea se poate învătă și din gură, déră cu câtă ostenelă și trudă aprôpe neînvinșă! Unu bărbat cu versu „bariton“ cu câtă ostenelă învătă la cântare pe pruncii școlari, — rezultatul este, să nu dicem „nul“, ci „civilitură.“

Cu ajutorul însă a cetitului cantului de pe note și a descrierei aceluia cu instrumentu musicalu (să dicem: „fisharmoniu“, că acesta este mai practicū) se facu minuni.

Nu putem pofti, ca învățatorimea noastră să pună și ostenelă, și sé-și lese lucrul în 2 săptămâni, familia și tote, apoi să mai și spezeze, nu din prisosul, ce nu-lă are, ci din lipsa vederată, învățându și însușind arta aceea pe sémă tineretului comunei respective, adecă a românătăței noastre. Ar fi decă a i-se supedita și mijlocele necesare pentru învățare, apoi instrumentu musicalu pentru practică, fără de care ori-câtă de bine să fiă versat în aceea artă, ajunge la șorțea școlarului fără de carte în școlă și la cea a săpașului fără de sapă în holdă.

Timpu și ostenelă perdată.

Acelu stipendiu datu ar fi sémînța Evangeliului, care ar cădă în pământu bun și ar aduce rodă alta 100, alta 50.

Pentru orientare, rogă a ne trimite insinuările batără până în 28 I. c. st. n. Sein (Szinér-Váralja), 1 (13) Iulie 1890

Alexiu Berinde,
parochu în Sein.

Discursu

ținut în ziua de 24 Iunie 1890 de D. R. Cordescu, directorul și fondatorul institutului „Lumina“ din Bucuresci, cu ocaziunea distribuiri premioru la școlarii din acestu institutu.

Domnelor, Domnilor! De câtva timp încôce în fiă-care anu, pré grațioasă noastră regină, de dragul copiilor și pentru a loră distrațiă, a dispus, să se dea câte o reprezentațiune teatrală, la teatru celu mare, în ziua de 17 Decemv, la care sunt invitați câte-va mii de școlari de ambele sexuri, de pe la tote școlele noastre publice și particulare din capitală.

Cu acéstă rară și frumoasă ocaziune, am fost pus în pozițiune de a puté vedé diferitele chipuri ale tinerimei noastre școlare. Le-am privit cu multă plăcere, dér și cu multă milă: cu plăcere, căci erau fragede, nevinovate și se oglinda într'ensele viitorul nostru; cu milă, pentru-că mai tote erau anemice, debile și potú dice stôrse de puterile loră trupesci și sufletesci.

Acum éráși, cu ocaziunea esameneloră generale, încă am putut vedé sute și mii de figuri de școlari, copii și copile, cărora nu li-se putea garanta o îndelungată viață.

Și vai, ce trist și durerosu este,

Dumneșeu, când te gândesc, că cauza debilității și a pipernicirii loră, în cea mai mare parte, suntem noi, părinții loră, noi, profesorii loră, și statul, cari cu scop de a-i lumina și civilisa, îi privăm de ce e mai scump și mai dulce în lume, de libertate, de aer curat.

Permiteți-mi acuma a întreba pe totă lumea cu mintea sănătoasă, sé-mi spună: bună este, înțeleptă este, frumoasă și folositoare este civilizația acéstă, prin care omul din copilărie, din fașe chiar, este torturat în tote modurile, prin tote felurile de legături și corsete strinse, prin haine și încălțăminte strimte de d'abea se poate mișca?

Civilizația adevărată se poate ore numi aceea, când șilesc pe ființa cea mai dragășă, cea mai iubită și cea mai inocentă, să stea pironită p'o bancă dură, ore, zile, luni și ani întregi, ba une-ori până la finea vieții: căci vai, pe mulți de pe banca școlii suntem nevoiți a-i duce la mormânt. Luminarea minții se chiamă ore aceea, când profesorii nesăbuiți punu pe școlari să învețe pe de rost, după ruginile și învechita metodă, poesii și regule absurde în tote limbile, declinări și conjugări în tote dialectele limbilor vii și morțe, excepțiuni de tot felul, din cari și omul cel mai cu minte, trebuie să se idiotiseze? Așa se cultivă ore mintea copilului, punându-l să învețe mii de numiri proprie de riule și gârle; de munți, deluri și piscuri; de văi, platouri și șesuri; de orașe, sate și cătune, fără nici o însemnătate topografică, și fără nici un interesu industrial, séu comercialu, și pentru a se face vîrfu la tote, sé-i mai răpesc timpul celu scump prin desemnări de charte pretinse a se face cu minuțiositatea și esactitatea inginerului îmbătrănit în astfelu de lucrări?

După mine adevărată cultură și civilizația a omului stă în regulata și treptata lui dezvoltare trupescă și sufletescă, procedându-se totdeuna cu multă băgare de sémă, dela ușor, la greu; dela cunoscutu, la necunoscutu și așa se învețe numai acele științe, din cari omul să puté folosi în tote privințele. Totu ce este mai multu decătu acéstă, este o curată nebuniă. Nebuniă déră este a învăța cineva câte'n sôre și'n lună, fără a se cunoșce mai înteu pe sine și ființele ce-lă impresoră. A nu sci ce-lă dore în interiorul séu, și a se căsni să afle ce este în centrul pământului și alu sôrelui, omul face o săritură nenaturală.

Tote științele, și mai alesu cele reale, sunt frumoșe și folositoare, dér fiind fără margini și fără sfîșit, le poate cineva învăța în tote amăruntel loră? Numai esența loră se poate preda de profesori; numai resumate se pot face spre a le puté cuprinde și înțelege școlarii; ér când se va urma cu nechibzuire și se va pré întinde cu polologhia, atunci poté fi sigur ori-cine, că nu se va ajunge la nici un rezultat satisfăcător și ori-ce muncă va fi și va rămână zadarnică.

Numai cine n'are ochi și inimă nu vede și nu simte, că maiortatea școlariilor noștri au ajunsu să fie nisce ființe, ale căror facultăți sunt aprôpe sleite prin pré multa și nechibzuita ocupațiune intelectuală, și prin pré îndelungata ședere în camere închise cu aer forte vițiat.

Din aerul stricat se șcie, că se otrăvesce sângele, care apoi dă nascere la anemiă, scrofulosă, tuberculosă etc., cari tote facu viața omului nesuferită și contribuiesc puternic la grabnica ei scurtare. Și în astfelu de casu cu ce s'a folosit omul după atăta trudă?

Pe lângă stricarea aerului, care, după cum am dîșu, că contribuiesc forte puternic la slăbirea și nimicirea copiilor noștri, trebuie să mai adăogăm și emoțiunile vii, la cari sunt supuse aceste ființe fragede cu ocaziunea esameneloră din fiă-care anu.

Încă cu o lună mai nainte sunt ne-

liniștit, fără fôme și somn, retrași în locuri singuratic și fără șgomot, se punu pe studii și meditațiuni serioșe, de unde nu se școlă de câtă fiind forte obosiți și zăpăciți. Vine acuma timpul esamenelor, bieții școlari se presintă cu fețele palide, cu membrele tremurânde, forte îngrijați și forte nesiguri de ceea ce are să fiă, pentru-că ei șirmanii cunoscu din anii trecuți oum se facu esamenele de unii profesori severi până la abusu, cu o privire încrunțată și aspri la curvânt, la a căroră intrare în classă, inimile și piepturile tuturor școlariilor sunt apăsate, respirația înăbușată.

Când se întemplă, ca nenorocul să persecute pe vre-unul din școlari prin aceea, că profesorul a-totu-puternic și în mâna cărui sta șorțea lui, să se fiă sculat réu dispus într'acea di, apoi vai și chiu, că de sigură rămâne repetent și totă căți voru éși după el, voru avé aceași șorțe, pentru-că n'au sciut sé-i ghicéscă gustul. Etă cauza cea mai de căpeteniă pentru care avem atăția repetenți în școlele țarei.

Chiu și vai e de bieții școlari, când află părinții loră, că sunt repetenți. Totu necazul și focul pentru chiețuile făcute cu dênșii într'unu anu perdat și-lă vêrsă asupra loră. Dela școlă huițit și nedreptățit, acasă oropsit, defăimați și taxați de leneși și incapabili de învățatură, mai putea-va rămân unu picu de demnitate, unu picu de curagiu în inima ténără a unui copil tratat în astfelu de mod?

Nu numai părinții, dér și rudele, amicii și cunoșcuiți, totă cu totii condamnă pe școlarii repetenți și nici unu nu voru sé șcie, nu voru sé cunoșce, că în mare parte arborii, pomii și tote legumele dintr'o grădină, cresc și produc rôde așa după cum sunt cultivați de grădinarii iscusiti.

Ca dascălu bețrănu sustină, și am afirmat tot-deuna cu țăriă, că decă rămân repetenți peste 10 multu 15 școlari la 100, vina este a acelor profesori, cari nu-și facu datoria cum se cuvine și cari se șilesc sé bage în capul mărginit și tragedu al școlarului 12—15 feluri de științe nemărginite și nesfîșite

Trebuie să ne plângem contra greșitei proceduri a unora din profesorii noștri, cari, creșându-se a totu știutori, zăpăcesc pe școlari cu feluri de mărurișuri ale științelor; trebuie să strigăm tare și sus, decă ne iubim copii și decă voim sé avém o generațiă cum se cade, ca să se înceteze odată cu învățământul umflat și exagerat și sé nu-și mai bată jocu de șirmana tinerime, chinuind-o cu absurdități și științe nefolositoare.

Ași dori să ni-se spună de acești profesori și de ori-cine, decă este posibilu, ca oopul cel mai inteligent, cel mai diligent și cel cu memoria mai bună, să potă învăța și sé țină minte câte 150—400 de vorbe séu idei nouș, cu cari creerul îi este imbatu pe fiă-care di?...

Nu este așa, că și creerul omului, ca ori-ce altu lucru, ajunsu la saturațiă, va respinge cu desgustu chiar și ceea ce ar fi trebuinciosu, frumos și folositor?

Părinții, pe de altă parte, éráși nișuescu din tote puterile și cu totă nesocotința, să facu din copii loră, căci așa e moda, la etatea de 17—20 de ani nisce savanți, erudiți, nisce bețrăni cu minte, și adese-ori din acéstă causă îi idiotiseză.

Déu, te cuprinde disgustul de unii ómeni aușindu-i cum se laudă cu copiii loră, că sunt așa de inteligenti, așa de cuminte, încatu au trecut cu cel mai bun succes, și totdeuna premianți, nu numai câte o clasă, dér chiar și câte doué într'unu anu, și la cutare etate crudă au terminat studiile și au devenit bărbăți însemnați și folositori societății, fără însă a spune și acéstă, cătu de sănătoși sunt ei trupesc și sufletesc.

Decă se pôte numi o curată nebuniă crescerea forțată a unui pom și silirea lui de a produce fructe mari și cöpte înainte de vreme, cum s'ar puté numi educația omului nefrăscă și învățământul turnat după un anumit calapod în capul lui?

Suntem pre vanitoși, pre nechibzuiți și pre pretențioși, atât noi părinții copiilor, cât și profesorii, cari cerem aproape imposibilul dela fii și școlarii noștri și această nesocotință o plătim apoi foarte scumpă...

După cele vădute în anul acesta la esamenele publice, m'am interesat să aflu, care este cauza, că dela un timp încöce se stringă mereu frânele învățământului secundar? Și sciti ce am dovedit?...?

Să temă unii din pre învățării noștri bărbați, cari conduc școlile, ca să nu ajungem și noi la proletariatul inteligent, despre care ăce-se, c'ar fi foarte periculosă societății. I asigurăm pe aceștia, că pôte să mai trecă multă apă pe Dimbovița, până să avem așa ceva la noi în țără, unde lacul e aproape gol de astfel de bröce. Cine vré să se convingă, n'are decât să cetescă statistica școlilor noastre, din care va ve că din 610,000 de copii bun de școlă în țără noastră nu o frecuentă decât numai 160,000 și nici 10⁰ din populația noastră nu știe carte.

Facă-se, de cei ce au puterea și punga statului în mână, școle speciale, de meserii și de ori-ce învățământ real, la cari masa poporului să-și pötă trimite copiii, și fiă siguri cei ce se temă de progresul acestora, că nu vor mai fi imbulziți pe băncile școlilor cu învățământul classic.

Până aici am vorbit de ceea ce mi-s'a părut mie că se ține de școle în genere. Să-mi permiteți acuma, a vorbi puțin și despre școlă noastră, care implinesce cu această ocaziune al 14-lea an dela înființarea sa, și care a trecut prin câte-va faze foarte înșaminate, cari se vor pomeni cu deamăruntul într-o broșură specială ce voi publica în curând.

De astă-dată voi spune numai atăta, că școlă noastră în anul acesta a fost frecventată regulat de un număr de 50 elevi divizați în 4 clase primare și 4 gimnasiale. Învățământul s'a propus într-o tötă după programul școlilor publice, și ne putem măguli, că cu tötă neajunsurile provenite din depărtarea școlilor publice de școlă noastră și din căldurile tropicale ce asfixiau pe școlari în drumul cel lung pe stradele capitalei fripte de arșita solară, și cu tötă rigurositatea esamenului la care au fost supuși și ținuți școlarii noștri câte o oră și două în picioare, totuși n'avem decât 2 școlari repetenți în clasele gimnasiale și doi nepresentați de noi din clasele primare, fiind bolnăvicioși mai în tot cursul anului.

Domnii profesori, cari m'au ajutat a conduce greaua mea chemare învățătorească la acest frumos rezultat, sunt: d-nii Alexandru Popă, V. Borgovan, Lazăr Șeineanu, I. Țarogă, D. Lecca, N. Stăncioiu, N. Irescu și M. V. Cordescu, cărora imi țin de sacră datoriă în această și solemnă, a le aduce publice mulțumiri în numele școlarilor și părinților lor.

Asemenea mulțumesc domnilor părinți pentru încrederea ce ni-au arătat aducându la școlă noastră fii domniilor lor, la învățatură și educațiune.

Vă mulțumesc și domniilor-văstre cari ați binevoit a ne onora și încuraja cu prezență.

Termină dăr dăcându: Să trăiască Majestatea Sa Regele nostru Carol I-iu cu Majestatea Sa pre grațioasă noastră Regină, Trăiască guvernul țării, ca să pötă face fericierea ei! Trăiască poporul român, unit în cugete și simțiri, Trăiască tinerimea școlară, viitorul de aur al neamului nostru!...

Convocare.

Clușiu, 18 Iunie 1890.

Cu datul 29 Nov. 1889 Nr 35,492 aprobându-se din partea in. Ministeru ung. de culte și instrucțiune publică statutele reuniunii învățătorilor gr. cat. din comitatul Coșocnei, prin această se convocă adunarea generală constituantă pe 5 Augustu st. n. c. la 9 ore antemeridiane în casina română (casa parohială gr. cat.) după următoarea:

Programă: 1.) Cuvânt de deschidere din partea președintelui inter., d-lu can. Gavril Popă. 2.) Raportul despre aprobarea statutelor. 3.) Constituirea reuniunii conform statutelor aprobate. 4.) Propuneri.

Din însărcinarea prezidiului:

Iacob Mureșianu,
secretar interim.

Caracterul.*)

I. Formarea caracterului.

1. Influența societății și a exemplului.

Schiller găsește izvorul veciniceii tinerețe în artele frumoase și ore acestu izvoru pôte fi altul, decât însuflețirea? Acestă însuflețire sau admirațiune este în adevăr mama a totu ce e mare; căci toți omenii însemnați au posedat o și mulți într-o măsură, care părea nebună omenilor mediocri. Astfelu The-mistocle după bătaia dela Maraton a devenit melancolic, „pentru-că laurii ce și i-a câștigat Miltiade nulă lăsau să dormă.“ Cățiva ani mai târziu, după ce deveni bărbat, elu a scăpat patria totu în același mod. Thukydide plânse, când Herodot îi ceti istoria sa și elu nu se liniști până ce nu întrecu pe acesta, care era modelul său. Totu așa a influențat gloria lui Calistrat asupra lui Demosthene. Alesandru strigă, când auzi despre faptele eroice ale tatălui său: „Filip face totu și mie nu-mi va mai lăsa nimic de făcut!“

Istoria universală este plină de astfelu de exemple. Intotdeauna admirațiunea dascălului a împintat pe școlari de a-i urma, ori a fost beliduce, bărbat de stat, amic al patriei, ori oratoru. poetu său artistu. Și nu numai școlarii, ci și domnitorii pământesci au admirat pe cei ce domnesc în împărăția spiritului. Franciscu de Medici nu și ținea nici-odată pălăria în capu când vorbea marele pictor Michel Angelo, și Papa Iuliu III l'a pofțit să ședă lângă elu, pe când toți cardinalii trebuiau să stea în picioare. Carolu V, stăpănu aproape pe tötă lumea, făcu locu lui Tizian și când pictorului îi cădu odată penelul din mână, împăratul ilu ridică și duse: „Ești vrednic de a fi servit de unu împărat.“ Leo X a stat lângă patul de morțe al lui Rafael, precum a stat Franciscu I lângă acela al lui Leonardo da Vinci.

Totu așa s'au admirat și cei mai mari compozitori. Haydn a admirat așa de mult pe renumitul Porpora, încatu voia să se facă camerierul său; și după-ce elu făcu cunoscință cu familia, la care trăia Porpora, i-s'a concesu această. În fiă-care dimineță Haydn peria hainele și ghetele dascălului și-i peptena peruca. La începutu bătrănelu nu se uita tocmai cu ochi prietinoși la Haydn, dăr mai târziu deveni din ce în ce mai amicabile. Elu observă îndată talentul servitorului său și-lu conduse pe cărarea, pe care s'a distins Haydn mai târziu.

*) După Smiles-Rudow. A se vedé Nr. 147 alu „Gaz. Trans.“ din anul curent.

Haydn a admirat pe Haendel așa de mult, încatu duse odată: „Haendel e părintele nostru alu tuturor.“ Mozart duse despre Haendel: „Decă voesce, scie să nimerescă ca unu trăsnet.“ Beethoven ilu salută ca pe unu domnitor în împărăția tonurilor.

Buffon duse despre Newton, că e mai mare ca toți ceilalți naturalisti, și-lu admira așa de mult, încatu când lucra tot-deuna avea chipul lui dinaintea sa. Așa admira Schiller pe Shakespeare, pe care l'a studiat ani întregi cu zel și cu devotament, până ce înțelese și densul natura și atunci admirațiunea sa deveni cu atât mai mare.

Prima privire a unei opere de artă a fost adese-ori un eveniment în viața tinerilor artiști. Când Coreggio vedu pentru întâia oră pe sânta Cecilia a lui Rafael, elu exclamă cu mândria: „Și eu sunt unu pictor!“

Din exemplul bărbaților mari vedem ce pôte omul și câștigă astfelu putere și încredere în noi. Și celui mai mic și neînsemnat îi este iertat în fața celui mai mare să admire, să spezeze și să prindă curagiu. Frații noștri cei mari vorbesc cătră noi din mormânt și ne fac semn, să le urmăim pe cărările, pe cari au umblat ei. Nobleța spiritului este o neperitoare moștenire, o flacăra, ce în veci nu se stinge și se lătesce totu mai departe și mai departe.

Chinesul duse: Înțeleptul este dascălul a o sută de vecuri. Unde e vorba de Loo, acolo nebunul devine cu minte, și cel ce șovăiesce devine om hotărît.

Astfelu viața unui bărbat bun este o puternică admonițiune de a se elibera de sine însuși, pentru toți căți îi urmează.

Henry Marten, care a murit în temniță, duse: „Morțea cea mai miserabilă și plină de chinuri n'are spaimă, decât printr'ênsa se sfârșesce o viață bună și bine folosită și aplicată, și mare este numai acela, care și-a câștigat mărețul privilegiu, de a lăsa moștenire generațiilor următoare unu asemenea exemplu și o asemenea învățatură.“

3. Influența cărților și a operelor de artă.

Precum cunosc pe om din societatea cu care se îndeletnicesce, așa ilu poți cunoște și din cărțile, ce le cetesce.

O carte bună pôte fi amic cel mai bun. Ea este ați, ceea ce a fost totdeuna și nu se va schimba nici mai târziu întempe-ni-se nou or-ce ni-s'ar întempla. Ea ne bineventeză întotdeauna cu aceeași prietenie, ne amuză și influențeză în tinerețe și ne mângăie la bătrânețe.

Omenii de multe ori cunosc, că sunt înrușiți cu spiritul din predilecțiunea comună, ce-o au pentru anumite carte, precum devin amici prin comuna admirare pentru unu alu treilea. Unu vechiu proverb duse: Iubesc pe cănele meu și mă vei iubi pe mine. Dăr această se pôte duse cu mai multă dreptate despre carte; ea este o mai bună legătură de unire, căci deșteptă aceleași cugete și simțiri. Noi trăim în carte și autorul trăiesce în noi.

Hazlitt duse prin urmare: Cărțile pătrund în inima noastră, versurile poetului străbat vinele noastre. Noi le cetim în tinerețe și ne aducem aminte de ele la bă-

trânețe. Noi cetim înr'ênsel pătaniile altora, și ni-se pare ca și când le-am pățit noi înșine. Se potă căpeta pretutinden cărți bune și nu scumpe (?). Noi respirăm aerul, care respiră din cărți. Avem să le mulțumim totu ceea ce trece peste barbaria.

O bună carte este de multe ori cea mai bună moștenire a unei întregi vieți, fiindcă cuprinde tötă ideile cele bune, ce le-a născut acea viață, căci lumea unui bărbat este mai cu semă lumea cugetărilor sale. Sir Philipp Sidney duse: Nu este omul nici-odată singur în societatea unor bune cugetări. — Asemeni cugetări pot deveni în timpuri de ispită agerii noștri păzitori. Ele conțin și germenul faptelor bune, în cari caută a se manifesta cuvinte bune.

În cărți este o suflare de immortalitate. Ele sunt cele mai neperitoare produse ale spiritului omului. Orașii le numesce „mai dăinuitoare decât arama“; Ovidu duse, că poezia sa nu-o pôte nimici nici mânia lui Joe, nici sabia, nici focul, nici dintele mistuitor al timpului. Templuri, tablouri și statue se dără și strică — cărțile rămân, ca Homeru, Vechiul testament și altele. Timpul nu pôte să birue asupra ideilor mari, cari astăzi sunt totu așa de juvenile ca înainte cu mii de ani, pre când produsele mediocrității le duce cu sine fără de milă.

Cărțile sunt dăr în genere cu atât mai bune, cu cât sunt mai vechi, adică cu cât s'au probat timp mai îndelungat. Nu mai trebuie să-o spunem, că această nu privesce cărțile de științe specialiste; căci în ce privesc scrutarea specială, timpul nostru a ajuns mai departe ca ori și care din timpurile de mai înainte. Sub cărți mari înțelegem ceva mai mult ca ori și ce felu de colecțiune de materii bine îngrijite: voci ale spiritului, care vorbesc cătră spiritul, ilu redică, ilu curăță și ilu lărgesce. (Va urma.)

ANECDOTĂ.

Sântul Haralampie și limba ungrăscă.

Se spune, că în vremile din urmă, de când adică compatrioții noștri și din stăncile Carpaților vrău să facă Unguri, s'a întemplat, că Sântul Petru, credinciosul purtător al cheilor raiului, obosit de povara anilor, se urî de slujbă și într-o bună dimineță mergându înainte feții lui Dumneșu, duse astfelu:

— Am venit, prea slăvite Dômne și stăpâne, să îți mărturisesc, că apăsă de dăile bătrânețelor, nu mai am putere să implinesc slujba, ce mi-ai încredințat; te rog deci a mă deslega de ea și a-mi rându o pensă pentru anii de odihnă.

— Bine, duse Dumneșu, puțin cam surprins, eu n'asî avé nimic în potrivă, dăr nu sciu pe cine să aflu, care să implinescă așa de credincios slujba, cum ai implinit Sântia Ta?

— Decă nu-ți va fi cu supărare, Dômne, duse Sântu-Petru umilit, am aflat eu pe unu, care ar fi înduplecat a lua asupra și sarcina slujbei mele și cred, că o va implini cu scumpătate.

— Cine e acela? întrebă Dumneșu sântul.

— Este Sântul Haralampie, răspunse Sântul Petru închinându-se, a venit cu mine și așteaptă aici afară.

— Să vie în lăuntru, porunci Dumneșu.

Haralampie intră, ér Dumneșu îi grăi astfelu:

— Etă, sfințe Haralampie, Sântia Sa de aci (arătându pe Sân-Petru) obosită de greutatea bătrânețelor, cere să-l deslegă de slujbă și să-l pună în pensie, și tocmai imi spune, că ai fi înduplecată a intra în slujbă în locul Sântiei Sale și îți vei da silința să o împlinesci cum se cade, ce dicit la aceste?

— Dicit, preaslăvite Dómne, răspunse Haralampie cu mare umilință și închinându-se până la pământ, că din parte-mi primesc bucuros în îngrijire cheile raiului și imi voi da totă silința să port slujba cu cinste și omenie, numai cât este o pedecă la mijloc, care mă pune pe gânduri, fiindu-mi temă să nu mă incurc...

— Care e pedeca aceea? întrebă Dumneșu.

— Nu știu ungueresce, răspunse sfântul cu ore-care șovăire.

— Atăta i totul... O, decă numai aceea e pedeca, duse Domnul cu un zîmbet pe buze, poți să primesci slujba fără de nici o frică, căci la raiu puțin vin și intră în el de aceia, cari grăesc pe pământ acestă limbă.

Comunicată de: **Silvestru Moldovanu.**

POVEȚE.

Curățirea covorilor și îmbrăcămintei mobilelor.

Mai întâiu să perii bine obiectele, pe cari voesci a le curăți, pentru ca să scoți praful din ele; apoi să faci zole de săpun venețian, cu care să speli bine obiectele de curățit. După aceea să speli săpunul de pe ele cu apă curată, să disolvi Alaun (pétră acra) în apă ferbinte (la 3 litri de apă 15 grame Alaun) și apoi cu fluiditatea acesta prin ajutorul unui burete să speli obiectele, cari după ce se vor usca, își vor căpeta éráși colórea lor de mai înainte.

Pentru durere de dinți.

Cel mai bun lécu pentru durerea de dinți este: Să speli gura cu o soluțiune de o parte canfor și optă părți cloroformu.

Din traista cu minciunile.

Dracu'n căciulă.

Era în duși răi Filimie Nojiță, pe când lelea Uța, o sabie ascuțită, începe a-lă cihăi ca pe cătelul cel ciungu.

Nojiță mâncat de daraverile muierii, asculta, n'asculta, cele mai multe le lăsa pe lângă ureche; dér cum Dómne, lelea Uța să mai înceteze cu melița?!

„Tu moră'n vântu“, duse Nojiță cătrănită, că nu mai ajunge la uscată cu ea, „ține-ți pupăza, că de-o fi să-ți pun eu pază, frică mi-e, că și-oră prodi stăpanii de-acasă“.

Vorba asta se prinse — miră-te, ca nuca'n părete, ceea ce făcea, ca Nojiță întregu compătul să și-lu pérđă.

„Las' tu capu de dracu, că o să te învăț eu cum se tămăiază sfinții!“

Dice și ridică căciula de pe vetrița cuptorului și svirrr cu ea în capul muierii.

Nu seiu cum se făcuse, că odată o și năpădește sângele, érá sângele dreptate cere; decă, sângeiosă, cum era, du-te tu la județu.

Județul, capu de ispravă și umflat de dreptate, îi infățșeză pe amândoi, apoi întrebă:

„Și cum se pôte, dumnéta, Filimie Nojiță, să spargi capul muierii cu căciula?“

„D'apoi așa, domnule județu, cinscescu fața dumitale, că a fostu dracu'n căciulă“.

Județul se uită când la unul, când la altul și dă din umeri;

„Și nu mi-ai puté spune cum era acelu dracu?“

„Pentru ce nu?“ răspunse Nojiță, „decă poftesté étă: la capete botu, la

mijlocu ciotă, unde ajunge, să te ferească sfinții“.

Elu adecă își pusese căciula pe mojaru și când o luă, luă și cuiulu mojarului cu ea. **Kovary.**

MULTE ȘI DE TÓTE.

Sinuciderile la cei vechi.

Unu profesor italianu, Bardone, care se ocupă cu cercetări istorice, dice, că în evulu vechiu numărul sinuciderilor a trebuit să fiă mai mare, fiindcă după conceptul celor vechi omul, oare voiesce să se sinucidă, are lipsă de o mare virtute. Cei trei profesori mai de frunte ai academiei eline, precum și mulți dintre discipulii lor, au murit prin sinucidere. Chrysisus, Archesilaos, Karneades și Socrates s'au sinucis; stoicul Cato a cetit mai înainte „Phaedon“ ulu lui Plato și apoi s'a sinucis. Invătătura cinicilor se esprimă cătu se pôte de bine în sinuciderea lui Diagones, care cu ocazia jocurilor Olimpice s'a arsă pe sine dimpreună cu Silpoval și Peregrinus. Invătătura Stoicilor a avut de efect unu șir lungu de sinucideri. Epoca tristă a sinuciderilor însă și-a aflat culmea în răboiulu civilu, care a precedat suirei pe tron a împératului Augustu și acestă epocă nu s'a sfirșit decât după căderea imperiului romanu. Sinuciderile au fost laudate la cei vechi de oratori, poeti, filosofi și istorici și ele deveniseră în Roma o adeverată epidemie. Zeno, capul stoicilor, s'a sinucis, fiindcă și-a rupt unu degetu când a căcut odată. Cato, Scipiu, Pompeiu, Brutus, Cassius, și alți renumiți Romani, au murit prin propria lor mână. Hegesippus vorbi într'o di despre sinucidere cu atăta însuflețire, încatu întréga mulțime, care îl ascultase, s'a sinucis în aceeași di, ér regele Ptolemeu l'a oprit să mai vorbescă despre sinucidere. Epicureii, de și epicurei, totuși propagau idea sinuciderii și Lucretius, care înălța epicureismulu grăescu prin versuri latine, s'a sinucis când era de 48 ani. Diodor și-a tăiatu gătulu, ér Petronius, poetulu orgielor romane, și-a tăiatu vinele și a murit după-ce i-s'a scursu totu sângele.

Căldura în America.

Pe când în regiunile Alpilor ninge, sosesc sciri din America despre călduri extraordinare. Diarele americane scriu următoarele: Căldura în partea vestică este de totu canibalică și mii de omeni și de animale se prăpădesc din cauza ei. În Burlington se urcă termometrulu în umbră până la 106 grade, în St. Louis până la 104 grade, și în alte cetăți din partea vestică, ca Cincinnati, Milwaukee, Indianaopolis etc. la 100 grade Fahrenheit (100 grade Fahrenheit=56 1/2 grade Celsius = 44 1/2 grade Reaumur.) Căldura cea mai mare se pare, că e în Chichago. Acolo temperatura ridicată nu scade nici noptea. Sute de persoane moru de insolăția și mii se bolnăvesc. Căi cadu morți înainte trăsuri, și lucrările au încetat. Abia acum a început să scadă căldura.

Pressa în Japonia.

Cea mai mare dezvoltare a luat pressa în Japonia se pôte vedé din următoarele date: se publică actualmente în Japonia peste 500 diare din cari 200 cotidiene. Diarul, care are cel mai mare tiragiu este: „Résziritulú Sólului“ imprimându-se 60,000 esemplare în 8 pagini, formată ca alu diarul englesu „Times“.

Incă unu merit.

Ce, ești decorat? Ce faptă ai săvirșit? — Ei, scumpulu meu, am făcutu — pașu necesari!

Intre doi bețivi.

A: Ești unu bețiv ordinaru. — B: D-ta ești unu bețiv extra-ordinaru.

HIGIENĂ.

Cementul ca remediu în contra tifusului (lingórei.)

Esperimentele, ce s'au făcutu la Paris în institutul D-rului Pasteur cu baccilulu tifusului de a se găsi unu mijlocu, care se distragă acestu flagelă teribilu, au avut unu rezultat destul de îmbucurător. S'a constatat adecă, că *esența de cement* ar fi unu bunu mijlocu de a face, ca baccilulu tifusului să se nimicească încă în germine.

Asistentulu lui Pasteur, Chamberland a făcutu esperiență în prezența mai multor specialiști și a avut bune rezultate.

E constatat, că necurătenile sunt conducătorii cei mai buni, sunt căile cele mai sigure ale morburilor atât endemic, cât și epidemice. Apa, care nu presintă unu grad de curățenie destul de mare, introducându-se în organismulu omului, provocă o mulțime de bóle. Unul din morburile periculoase, cari se transmit prin apă este și tifusulu.

Tifusulu, care la început e chiar numai *endemic* pôte deveni o *epidemie*, decă nu se iau măsurile necesare pentru distrugerea baccilului lui.

Mijloce bune în contra răspândirii tifusului sunt: curățenia corpului, a ruferor și a locuințelor, apa de beut trebuie să fiă bine filtrată. În casulu când se presintă casuri de tifus, să se împrașcie prin odăile locuințelor *esență de ciment*, care în momentul de față e socotit ca unu bun remediu omoritoru alu baccilului încă în starea sa de germine.

Căendarulu septémnei.

Iulie	Căendarulu Iulianu	Căend. Gregorian		Sórele	
		Ilie	Paulina	reșare apune	reșare apune
1990	20	21	22	4.24	7.48
Dum.	8 Mart. Protopie	9 Mart. Paneratie	10 SS. 45 M. din Nicop.	4.25	7.47
Lun.	9 Mart. Paneratie	10 SS. 45 M. din Nicop.	11 Mart. Eufemia	4.26	7.46
Mart.	10 SS. 45 M. din Nicop.	11 Mart. Eufemia	12 Mart. Proclu și Ilarie	4.27	7.45
Mercur.	11 Mart. Eufemia	12 Mart. Proclu și Ilarie	13 Sob. Arch. Gavril	4.28	7.44
Joi.	12 Mart. Proclu și Ilarie	13 Sob. Arch. Gavril	14 S. Ap. Achila	4.29	7.43
Viner.	13 Sob. Arch. Gavril	14 S. Ap. Achila		4.30	7.42
Sâmb.	14 S. Ap. Achila				

Tergulu de rimători din Steinbruch. La 14 Iulie n. starea rimătorilor a fostu de 163.856 capete, la 15 Iulie au intrat 452 capete și au esit 685 rămânendu la 15 Iulie unu număr de 163.750 capete. — Se notéză: marfa *unguresc* veche, grea dela 43 cr. până la 44 — cr. marfa *unguresc* tineră grea dela 46 — cr. până la 46 1/2 cr., *de mijloc* dela 46 1/2 cr. până la 47 1/2 cr. — *ușor* dela 47 — cr. până la 48 cr. — *Marfa țerănesc* grea dela — până la — cr. — *de mijloc* dela 46 cr. până la 47 1/2 cr. *ușor* dela 47 — cr. până la 48 cr. — *Marfa de România* de *Bakony* grea dela — cr. până la — cr. transito mijlocia grea dela — cr. până la — cr. însă transito *ușor* dela — cr. până la — cr. transito *dto țeposă* grea dela — cr. până la — cr. transito mijlocia dela — cr. până la — cr. *Marfa sêrbesc* grea dela 46—46 1/2 cr. transito *ușor* dela 46—47 cr. Porci îngrășați de unu anu dela — cr. până la — cr., îngrășați cu *ocuruz* dela — cr. până la — cr., îngrășați cu *ghindă* dela — cr. până la — cr. Cântăriți a gară cu 4 1/2.

Carsuți în bursa de Viena
din 18 Iuliu st n. 1890.

Renta de aur 4 1/2	102.05
Renta de hârtie 5 1/2	100.05
Imprumutul oșilor ferate ungare	
aur	116.50
dto argint	97.30
Renta de argint austriac	89.40
Renta de aur austriac	109.20
Losuri din 1860	139.50
Ațiunile băncei austro-ungare	980.—
Ațiunile băncei de credit ungar.	346.25
Ațiunile băncei de credit austr.	308.50
Galbeni împărțesci	5.50
Napoleon-d'or	9.24
Mărci 100 imp. germane	57.05
Londra 10 Livres sterlinge	116.45

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 16 Iulie 1890.

Săminte	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	până
Grâu Bănățenesc	80	7.95	8.—
Grâu dela Tisa	80	7.90	7.95
Grâu de Pesta	80	7.95	8.—
Grâu de Alba-regala	78	7.80	7.90
Grâu de Bácska	—	—	—
Grâu ung. de nord	—	—	—

Săminte vechi ori nouă	soiulu	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilgr.	
			dela	până
Săcară	Nutrețu	70-72	5.90	6.10
Orz	de vinars	60.62	—	—
Orz	de bere	62.64	—	—
Ovășu		64.66	—	—
Cucuruz	bănăț.	39.41	8.20	8.50
Cucuruz	altă soi	75	5.25	5.30
Cucuruz	"	78	5.10	5.20
Hirișcă	"	—	5.50	5.75

Producte div.	S o i u l u	Cursulu	
		dela	până
Sem. de trif.	Luțernă ungar.	50.—	55.—
—	francesă	—	—
—	roșiă	23.—	33.—
Oleu de rap.	rafinat duflu	43.—	43.50
Oleu de in		5.—	5.25
Uns. de porc	dela Pesta	51.—	51.50
Slănină	dela țeră	40.50	47.—
Său	svântată	49.—	50.—
Prune	afumată	35.—	36.—
Lictaru	din Bosnia în buț	—	—
Nuci	din Serbia în saci	—	—
Gogoși	slavonă nou	21.—	22.—
Miere	bănățenesc	—	—
Ceară	din Ungaria	—	—
Spirt	unguresc	—	—
"	sêrbesc	—	—
"	brută	—	—
"	galbină strecurată	125.	126.
"	de Rosenau	12.75	13.—
"	brută	14.75	15.25
"	Drojdițe de spirt	—	—

Bursa din Bucuresci din 16 Iulie.

Valori	9/10	SECUMIP
Rentă română perpetuă 1875	5 1/2	102. 1/2
Renta română amortisabilă	5 1/2	99. 1/4
dtto	4 1/2	84. 1/2
Renta rom. (rurale convertite)	6 1/2	101. 1/2
Oblig. de stat C. F. Române	6 1/2	—
idem idem	5 1/2	—
Imprumutul Openheim 1866	8 1/2	—
Imprumutul Oraș. Bucuresc	5 1/2	92. 1/4
idem idem din 1884	5 1/2	—
idem idem din 1890	—	4—
Impr. or. B. cu prime Loz. fr. 20	—	—
Credit fonciar ruralu	7 1/2	101. 1/2
idem idem	5 1/2	96. 1/2
Credit Fonc. Urb. din Bucuresc	7 1/2	102.—
idem idem	6 1/2	101.—
idem idem	5 1/2	92. 3/4
Credit Fonc. Urban din Iași	5 1/2	81.—
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10 fr	268.—
V. N.		
Banca Națion. ult. div. 82.15	500	1200.—
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	314.—
Naționala de asig. ult. div. 32 lei	200	—
Banca Rom. ult. div. fr. 13.12	500	—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 5 l.	250	—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 25	250	—
Soc. Rom. de Hârtie ult. 25	100	—
Soc. de Reas. ult. div. 15 l. aur	200	—
Societ. de Constr. ult. div.	—	—
Societ. de Hârtie ult. div.	—	0.0—
Agio în Bursă	—	—
Rubla de hârtie	—	—
Banca Națion. a României	—	—
Scompt.	6—	—
Avansuri pe efecte	7 1/2	—
Avansuri pe Lingouri	7 1/2	—

Editoru și redactoru responsabilu: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Nr. 7959—1890. 381,2—1

PUBLICAȚIUNE.

Spre scopulu predărei lucrărilor asupra clădirei unei umblători dimpreună cu unu pissoir în casa sfatului lângă turnu, precum și spre scopulu clădirei unei case forestiere dimpreună cu unu grajd în Nou, se va ține în 28 Iulie a. c. înainte de prânđu la 11 ore o pertractare de oferte în scris.

Se invită decă fie-care reflectant, de ași așterne la oficiulu orașenescu economicu, până la amintitul terminu, ofertele scripturistice, sigilate, provădute cu unu timbru de 50 cr. și cu unu vadiu de 5 1/2.

Ofertulu se pôte estinde asupra ambelor lucrări séu numai asupra uneia din aceste. Suma de rebonificare, ce se pretinde, este de a se aminti în litere și țifre. Ofertulu are ca să conțină declarațiunea, cămcă oferentulu i sunt condițiunile cunoscute și că se supune lor.

Condițiunile de oferte și cele contractuale, precum și preliminarulu și planulu, se potă în decursulu órelor oficióse examina la *oficiulu orașenescu economicu*.
Brașov, în 11 Iulie 1890.

Magistratul orașenesc.

